

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 7.3.2001
KOM(2001)105 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

om gennemførelsen af de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000

INDHOLDSFORTEGNELSE

RESUMÉ	3
1. INDLEDNING.....	6
2. GENNEMGANG AF DE VIGTIGSTE POLITIKOMRÅDER	7
2.1 Sikre vækst- og stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker	7
2.2 Fremme budgetkonsolideringen.....	9
2.3 Forbedre de offentlige finansers kvalitet og holdbarhed	10
2.4 Fremme en rimelig lønudvikling.....	12
2.5 Skabelse af et videnbaseret samfund.....	13
2.6 Sikring af effektive produktmarkeder	16
2.7 Styrkelse af kapitalmarkederne ved yderligere integration og intensivering	18
2.8 Mere dynamik på arbejdsmarkedet	20
2.9 Fremme af en bæredygtig udvikling	23
STATISTISK BILAG	24

Resumé

Globaliseringen og de nye teknologier fik EU til at vedtage en samlet strategi i de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000

De overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 tog udgangspunkt i og byggede videre på den eksisterende økonomisk-politiske strategi, men fokuserede navnlig på politikker og reformer til fremme af det økonomiske vækspotential og beskæftigelsen. De overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 var de første, der blev vedtaget efter Det Europæiske Råd i Lissabon. De afspejler derfor Rådets konklusioner. Denne rapport indeholder en samlet vurdering af gennemførelsen af de økonomisk-politiske retningslinjer, der fremgår af de overordnede retningslinjer for 2000. Den ledsages af en rapport fra Kommissionen, der vurderer gennemførelsen af sidste års landespecifikke henstillinger.

Der er følgende hovedbudskaber i rapporten.

De bedste makroøkonomiske resultater i de seneste ti år, men væksten er langsomt aftagende

Selv om der sidste sommer kunne konstateres en mindre opbremsning i væksten som følge af de stigende oliepriser, oplevede EU i 2000 de bedste økonomiske resultater i de seneste ti år. Det skyldes en kombination af stærk indenlandsk og udenlandsk efterspørgsel. Der var fortsat en betydelig jobskabelse, samtidig med at arbejdsløsheden fortsat var faldende. Den samlede inflation steg som følge af højere priser på importerede varer, men den underliggende inflation var fortsat lav i et gunstigt indenlandsk prisklima.

Et makroøkonomisk policy mix uden spændinger

Med stigende importpriser og et mindre produktionsgab satte de pengepolitiske myndigheder den officielle rente op i løbet af året for at undgå eventuelle risici for prisstabiliteten på mellemlang sigt. Generelt var finanspolitikken i EU neutral, hvilket fremgår af et uændret konjunkturjusteret primært overskud og en lønudvikling, der var forenelig med prisstabilitet og jobskabelse.

Budgetter næsten i balance, men mest på grund af høj vækst og en lavere gældsbyrde

Budgetunderskuddene i EU blev generelt nedbragt yderligere, og der blev næsten opnået balance (hvis man medtager engangsindtægterne fra UMTS, var der endda overskud). Denne forbedring af den samlede balance skyldes væsentligst en stærk vækst og en lavere gældsbyrde. Derimod viser det anslåede uændrede konjunkturjusterede primære overskud, at medlemsstaterne under ét ikke udnyttede den stærke økonomiske vækst til at styrke deres underliggende finansielle stilling.

De offentlige financers kvalitet og holdbarhed - flere fremskridt med skattereformen end med udgiftsreformen - klart behov for at reformere pensionssystemet

Der blev gjort fremskridt med at gøre skattesystemerne mere effektive, og navnlig mere beskæftigelsesvenlige. I mange medlemsstater blev skatten på arbejdskraft nedsat. I nogle medlemsstater var foranstaltningerne hovedsagelig rettet mod de lavtlønnede, mens foranstaltningerne i andre medlemsstater tog sigte på at gøre skattesystemet mere effektivt og åbent; i atter andre medlemsstater tog foranstaltningerne sigte på at udvide skattegrundlaget og/eller reducere marginalskatte. Endvidere har en række medlemsstater planer om at reformere skattesystemet fra 2001 og fremefter. ØKOFIN-Rådet blev enige om hovedpunkterne i en skattepakke, der skal dæmme op for skadelig skattekonkurrence og nedbringe de nuværende forvriddinger på det indre marked. Omvendt gjorde medlemsstaterne færre fremskridt på udgiftssiden, og der mangler ofte stramme mellemsigtede udgiftskontrolmekanismer. Der blev ikke truffet tilstrækkelige foranstaltninger for at løse problemerne i forbindelse med dagpengeordningerne, selv om der blev gjort nogle forsøg på at forbedre administrationen af disse ordninger, begrænse rettighederne til ydelser og håndhæve betingelserne for at være ydelsesberettiget. I de foregående år er der kun i få medlemsstater blevet gennemført grundlæggende pensionsreformer, mens nogle medlemsstater i 2000 traf foranstaltninger for at lette det tryk, der følger af den fremtidige demografiske situation. Det betyder, at de fleste lande endnu ikke har taget de nødvendige skridt for at klare den budgetmæssige udfordring, der følger af befolkningens aldring.

Det videnbaserede samfund - på trods af fremskridt stadig bagefter USA

Europas overgang til et videnbaseret samfund er i fuld gang, men halter stadig bagefter USA på grund af lavere investeringer i menneskelig kapital, F&U og IT. De fleste medlemsstater har truffet foranstaltninger for at styrke undervisning og uddannelse på IT-området, men der er stadig behov for at styrke og ajourføre kundskaberne inden for de IT-relaterede aktiviteter. Der er truffet foranstaltninger for at afhjælpe opsplitningen af EU's F&U-indsats og skabe et erhvervsmiljø, der er mere åbent for innovation og teknologisk udvikling, f.eks. gennem tilskyndelsesordninger og øget konkurrence. Men forholdet mellem erhvervslivet og forskningen, herunder navnlig den erhvervsmæssige udnyttelse af forskningsindsatsen, er fortsat en af EU's strukturelle svagheder. Liberaliseringen af telekommunikationssektoren har bidraget til at sænke prisen på internetadgang, hvilket sammen med andre målrettede foranstaltninger har ført til en mærkbar stigning i udbredelsen af internettet.

***Produktmarkeder -
generelle fremskridt, men
problemer med offentlige
indkøb, statsstøtte og
integration af
tjenestemarkederne***

I det seneste år er de europæiske produktmarkeder funktion blevet forbedret takket være en bedre samordning af de nationale politikker på forskellige områder, en bedre gennemførelse af direktiverne om det indre marked, en styrkelse af konkurrencemyndighedernes beføjelser, liberalisering af telekommunikationssektoren og i mindre grad energisektoren. Der skete imidlertid færre fremskridt med hensyn til offentlige indkøb, statsstøtte, administrative reformer og bestræbelserne på at reducere lovgivningsbyrden for erhvervslivet. Skabelsen af et egentligt integreret europæisk marked for erhvervstjenester, en yderligere liberalisering af transportsektoren og postsektoren giver fortsat anledning til problemer.

***Kapitalmarkeder -
samordningen mellem
tilsynsmyndighederne
styrket, men andre
foranstaltninger skal
fremskyndes***

Flere medlemsstater har truffet foranstaltninger for at styrke samordningen mellem deres nationale tilsynsmyndigheder for at sikre finansiel stabilitet. Der er gjort fremskridt med gennemførelsen af Fællesskabets handlingsplan for finansielle tjenesteydelser. Der er ligeledes gjort fremskridt med gennemførelsen af handlingsplanen for risikovillig kapital, men hvis den skal gennemføres fuldt ud inden fristens udløb i 2003, skal der sættes ekstra skub i bestræbelserne.

***Arbejdsmarkederne -
faldende arbejdsløshed,
men forsinkelser med
dagpenge- og
arbejdsmarkedsreformen***

Arbejdsmarkedssituationen blev fortsat bedret i 2000, væsentligst på grund af det cykliske opsving, men også takket være strukturreformer på arbejdsmarkedet. Langtidsledigheden faldt hurtigere end den gennemsnitlige arbejdsløshed, hvilket er positivt for den sociale samhørighed, men mange medlemsstater har fortsat problemer med strukturel arbejdsløshed og store regionale forskelle. I det forløbne år blev der gjort store fremskridt med gennemførelsen af aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger, og en række medlemsstater traf foranstaltninger for at afhjælpe den lave beskæftigelsesgrad blandt kvinder. De fleste medlemsstater har ligeledes for nylig taget fat på problemerne i forbindelse med skattesystemerne, men sådanne foranstaltninger skal i højere grad suppleres med reformer af dagpengeordningerne, navnlig for at tilskynde ældre til at blive længere på arbejdsmarkedet. Der blev truffet begrænsede foranstaltninger i nogle lande for at forbedre arbejdsmarkedslovgivningen og arbejdets organisering.

***Bæredygtig udvikling -
nogle markedsbaserede
instrumenter er indført,
men ingen
energiskatteregler på
EU-niveau***

En række medlemsstater traf foranstaltninger for at styrke den markedsbaserede tilgang til miljøproblemer. Som reaktion på de stigende oliepriser nedsatte en del medlemsstater imidlertid afgifterne i transportsektoren. Der blev ikke gjort fremskridt med gennemførelsen af et regelsæt for energibeskatning på EU-niveau.

1. INDLEDNING

EU står over for en helt ny situation som følge af globaliseringen og de udfordringer, som en ny videnbaseret økonomi frembyder, og Det Europæiske Råd i Lissabon fastsatte i den henseende en ambitiøs strategi. Formålet er at fremme den igangværende omstilling af den europæiske økonomi for senest i 2010 at være *“den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed”*.

For de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 betød konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Lissabon, at der blev udarbejdet henstillinger om at øge den gennemsnitlige beskæftigelsesgrad til så tæt på 70% som muligt i 2010, ligesom der var henstillinger om at sikre en større udbredelse af de nye teknologier. Endvidere blev makroøkonomisk stabilitet og strukturreformer opstillet som prioriteter i de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000. Retningslinjerne indeholdt ligeledes landespecifikke henstillinger på alle politikområder og for alle 15 medlemsstater afpasset efter deres særlige forhold.

Denne rapport indeholder en samlet vurdering af gennemførelsen af de henstillinger, der var indeholdt i de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000. Rapporten har således to formål. For det første bidrager den til en fortsat multilateral overvågning af den økonomiske udvikling i hver medlemsstat og i EU i overensstemmelse med traktatens artikel 99, stk. 3. For det andet danner den grundlag for udarbejdelsen af de kommende overordnede økonomiske retningslinjer.

Rapporten tager højde for konklusionerne af de forskellige økonomiske samordningsprocesser på EU-niveau, og den indeholder derudover en samlet vurdering. I den henseende er den fastlagte liste over strukturelle indikatorer et vigtigt værktøj for sammenligningen af fremskridt. Rapporten ledsages af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der indeholder en detaljeret gennemgang af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger.

Der skal med det samme gøres opmærksom på de begrænsninger, der er knyttet til denne vurdering. Rådet vedtog først i juni 2000 de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000, herunder henstillinger på mellemlang sigt. Da nogle af foranstaltningerne først på sigt vil få virkning, og da de fleste af de anvendte oplysninger er foreløbige¹, kan der ikke på nuværende tidspunkt træffes definitive konklusioner om graden af gennemførelse.

De strategiske hovedlinjer i de overordnede økonomiske retningslinjer

1. Sikre vækst- og stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker
2. Fremme budgetkonsolideringen
3. Forbedre de offentlige finansers kvalitet og holdbarhed
4. Fremme en rimelig lønudvikling
5. Fremme en videnbaseret økonomi
6. Sikre effektive varemærker
7. Fremme kapitalmarkederne gennem yderligere integration og udbygning
8. Styrke arbejdsmarkederne
9. Fremme en holdbar udvikling

¹ Rapporten er baseret på de tilgængelige oplysninger pr. 1. marts 2001.

2. GENNEMGANG AF DE VIGTIGSTE POLITIKOMRÅDER

2.1 SIKRE VÆKST- OG STABILITETSORIENTEREDE MAKROØKONOMISKE POLITIKKER

Stærk økonomisk vækst, selv om opsvinget er aftagende

I 2000 opnåede EU de bedste økonomiske resultater siden 1989. En stærk indenlandsk efterspørgsel, en ekspansiv global økonomi og en styrket priskonkurrence for de europæiske eksportører førte til en realvækst i BNP på omkring 3,4%. Siden sidste sommer er den stærke vækst imidlertid blevet afløst af en mere moderat økonomisk aktivitet. Navnlig har de høje oliepriser, der var gældende indtil sidst i 2000, i stigende grad påvirket overskud og husstandsindkomster. På det seneste har en ny global økonomisk afmatning yderligere modereret væksten i EU. Euroen og fremskridtene med strukturreformerne skulle imidlertid gøre det muligt for den europæiske økonomi i højere grad end hidtil at modstå en negativ global udvikling.

Den stærke økonomiske vækst bidrog til en fortsat forbedret beskæftigelsessituation i EU på ca. 1½% i 2000. Beskæftigelsesgraden steg til omkring 63%. De aktuelle indikatorer viser, at jobskabelsen fortsat har været stærk, men der forventes et beskedent fald som følge af en mere moderat økonomisk vækst. Arbejdsløsheden fortsatte den klare nedadgående tendens, der blev påbegyndt i 1997. Den faldt med 0,8 procentpoint til 8,4% i 2000 og nåede det laveste niveau i de sidste ti år.

Som følge af de stærkt stigende energipriser og en langvarig svækkelse af euroen steg den samlede inflation (målt i forhold til det harmoniserede forbrugerprisindeks, HICP) i EU ca. 1 procentpoint til 2,1% i 2000. Den underliggende inflation (dvs. eksklusive energi- og fødevarerpriser) steg kun marginalt til 1,3% i et indenlandsk prisklima, der fortsat generelt var gunstigt. Da energipriserne ser ud til at have toppet, og euroen er steget i forhold til USD, forventes den samlede inflation gradvist at falde.

Den makroøkonomiske politik i euroområdet

De overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 henstillede, at der i euroområdet blev ført en hensigtsmæssig økonomisk politik uden spændinger bestående af: (i) en pengepolitik, der tager sigte på at bevare prisstabilitet i overensstemmelse med traktaten, (ii) en vedholdende indsats i medlemsstaterne for at fremme den igangværende budgetkonsolidering og (iii) en fortsat ansvarlig adfærd fra arbejdsmarkedets parter side.

Det makroøkonomiske policy mix var uden spændinger i 2000. Den Europæiske Centralbank reagerede over for risici for prisstabiliteten, og de monetære forhold var fortsat vækstoffremmende. Finanspolitikken var neutral, og lønudviklingen fortsat forenelig med prisstabilitet og jobskabelse.

I en situation karakteriseret af en indsnævring af produktionsgab og fare for prisstabiliteten på grund af importeret inflation hævede Den Europæiske Centralbank basisrenten seks gange i løbet af 2000 med 175 basispoint til en laveste køberkurs på 4,75% i oktober måned. Den monetære situation var imidlertid fortsat vækstoffremmende, men kombinationen af højere rente og en svækket euro i det meste af 2000 påvirkede vækstmønsteret. På det seneste er den monetære situation blevet strammet noget, da euroen reagerede positivt på de forbedrede vækstprognoser for USA og Japan.

Budgetkonsolideringen blev styrket i 2000, idet situationen blev forbedret i alle lande. I euroområdet under ét faldt underskuddet med et ½ procentpoint til ca. 0,7% af BNP (ekskl. engangsindtægterne fra UMTS), hvilket er en smule bedre end forventet i de ajourførte stabilitetsprogrammer for 1999/2000. Denne forbedring stammede imidlertid væsentligst fra en højere vækst end forventet. Det er oplagt, at medlemsstaterne i euroområdet under ét ikke udnyttede muligheden for at forbedre den underliggende budgetsituation.

Lønudviklingen i euroområdet var generelt fortsat fornuftig på trods af visse flaskehalsproblemer i de lande, der er langt fremme i den økonomiske cyklus og mangel på arbejdskraft inden for nogle fag i mange medlemsstater. Lønstigningen pr. arbejdstager forventes i 2000 at have været på ½% til 2½%, men på grund af produktivitetsstigningen var de nominelle lønstigninger fuldt ud forenelige med prisstabilitet og sund jobskabelse.

Den makroøkonomiske politik i medlemsstaterne uden for euroområdet i 2000

I de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 blev det ligeledes anbefalet, at medlemsstaterne uden for euroområdet bevarer *en sund penge- og budgetpolitik for at opfylde valutakursforpligtelserne* (ERM 2-deltagere) eller for at *opfylde inflationsmålet* (Sverige og Det Forenede Kongerige).

Danmark var fortsat langt fremme i den økonomiske cyklus. Væksten i BNP var stigende i 2000, arbejdsmarkedet var stramt, og der var et vist indenlandsk pristryk. Det lykkedes den danske nationalbank at holde kronen meget tæt på centralkursen på 7,44 DKK/EUR i hele 2000 ved at følge Den Europæiske Centralbanks renteniveau. Der var kun en mindre spredning midlertidigt i forbindelse med afstemningen om indførelsen af euroen. De offentlige finanser udviste et sundt overskud i 2000, selv om finanspolitikken blev lempet.

I *Grækenland* (der ikke indgik i euroområdet, da de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 blev vedtaget) var der en realvækst i BNP på omkring 4% i 2000. Produktionsgabets blev indsnævret, og inflationen var fortsat under kontrol. Budgetkonsolideringen blev forbedret, og finanspolitikken strammet også i lyset af en forbedret monetær situation. Den korte rente, der ved udgangen af 1999 fortsat var på over 10%, blev gradvist sat ned til niveauet i euroområdet ved udgangen af december 2000, og drakmen blev støt styret mod centralkursen. Vexselkursen 340,75 GRD/EUR, der fulgte af en opskrivning på 3½% i januar, er således fastsat som den faste omregningskurs pr. 1. januar 2001, således som det blev besluttet på Det Europæiske Råd i Feira i juni 2000.

Sverige oplevede igen en stærk vækst i 2000. Landet er langt fremme i den økonomiske cyklus, kan registrere en betydelig forbedret beskæftigelsessituation, og inflationen har hidtil været under kontrol. Selv om der blev gennemført skattelettelser, førte den stærke cyklus og den lave gældsbyrde til en yderligere stigning i det sunde budgetoverskud. Den svenske centralbank, Riksbank, satte den ledende reponente op med 50 basispoint i februar og i december med yderligere 25 basispoint til 4%. Stigningen i forbrugerpriserne var i hele året fortsat i den nederste halvdel af toleranceintervallet på to procentpoint omkring centralbankens inflationsmål på 2%.

I *Det Forenede Kongerige* tog væksten fart i 2000, og økonomien var tæt på at udnytte sit fulde potentiale. Budget- og pengepolitikken blev ført med henblik på at sikre makroøkonomisk stabilitet. Budgetoverskuddet steg, hvilket i høj grad skyldes en stærkere vækst og lavere rentebetalinger. Endvidere havde staten betydelige UMTS-indtægter, hvilket bidrog til at nedbringe den offentlige gæld yderligere. Den monetære politik var fortsat stram indtil februar 2000, da reforenten nåede 6%. Inflationsmålet på 2½% (målt ved forbrugerprisindekset eksklusive renter på realkreditlån) blev mangeligt opfyldt.

2.2 FREMME BUDGETKONSOLIDERINGEN

I de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 blev det anbefalet medlemsstaterne: *(i) at udnytte den bedre end forventede økonomiske vækst til at opnå budgetstillinger i 2000, der ligger klart under målene i de ajourførte stabilitets- og konvergensprogrammer; (ii) opnå budgetstillinger tæt på balance eller i overskud tidligere end planlagt i de ajourførte stabilitets- og konvergensprogrammer, og helst i 2001, (iii) fortsætte budgetkonsolideringen ud over minimumskravene i stabilitets- og vækstpagten.*

I 2000 blev budgetstillingen i næsten alle medlemsstater forbedret i forhold til 1999, hvilket enten betød mindre underskud eller større overskud og faldende offentlige bruttogældskvoter. Hvis man ser bort fra de budgetmæssige følger af engangsindtægterne fra UMTS, var EU-landenes budgetter næsten i balance, og i euroområdet anslås det, at underskuddet blev nedbragt fra 1,3% af BNP i 1999 til 0,7% af BNP i 2000. I næsten alle lande er resultatet for 2000 (eksklusive UMTS-indtægter) bedre end eller lig med resultatet i de ajourførte stabilitets- og konvergensprogrammer for 1999. Nogle lande har nået markant bedre resultater (Belgien, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Finland, Sverige og Det Forenede Kongerige). Andre (navnlig Tyskland, Frankrig og Italien) udnyttede ikke fuldt ud de bedre end forventede vækstbetingelser til at styrke konsolideringsindsatsen.

Ifølge vurderingerne i Kommissionens prognose fra efteråret 2000 er der i de fleste medlemsstaters budgetforslag for 2001 en indirekte sikkerhedsmargen, der er stor nok til at give de automatiske stabilisatorer frit spil i tilfælde af en konjunkturedgang, uden derved at overskride referenceværdien på 3% af BNP. Undtagelserne er Tyskland, på grund af gennemførelsen af skattereformen, og Portugal. I Frankrig, Italien og Østrig er de budgetmæssige sikkerhedsmargener fortsat lave med en forventning om strukturelle underskud i 2001 på tæt på eller over 1% af BNP.

Den nuværende fokusering på skattelettelser, der generelt ikke opvejes af yderligere udgiftsbegrænsninger, betyder, at de mere ambitiøse konsolideringsmål, der fremgår af de ajourførte stabilitets- og konvergensprogrammer for 1999/2000, formodentlig ikke fuldt ud vil blive opfyldt. Nogle lande (Danmark, Grækenland, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Finland og Sverige) erkendte, at der var behov for en budgetkonsolidering ud over det minimum, der kræves i stabilitets- og vækstpagten, og planlagde derfor at opnå (eller bevare) store budgetoverskud på mellemlang sigt.

2.3 FORBEDRE DE OFFENTLIGE FINANSERS KVALITET OG HOLDBARHED

I de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 blev det anbefalet medlemsstaterne, at (i) forbedre de offentlige finansers holdbarhed væsentligst gennem udgiftsnedskæringer, (ii) indføre eller forbedre de mekanismer og institutioner, der medvirker til at holde udgiftsniveauet under kontrol, (iii) omlægge de offentlige udgifter til investeringer i anlægskapital og menneskelig kapital, F&U, innovation og informationsteknologier, (iv) nyvurdere dagpengesystemerne, (v) nedsætte det samlede skattetryk, navnlig på de laveste indkomster, (vi) snarest reformere pensions- og sundhedssystemet, (vii) gøre skattesystemerne mere effektive og gennemsigtige, (viii) iværksætte reformer af moms-systemet og (ix) arbejde videre med skattekordineringen og nå til enighed om skattepakken.

Kvaliteten af budgetkonsolideringen

I modsætning til konsolideringerne i 1990'erne, der væsentligst var baseret på skattestigninger, har den nuværende tilpasning hidtil væsentligst været baseret på udgiftsbegrænsninger. De offentlige indtægters andel af BNP faldt for første gang i mange år, mens udgiftskvoten faldt yderligere (eksklusive virkningen af UMTS-indtægterne). Dette resultat ligger på linje med de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000.

Effektive offentlige udgifter

Der blev gjort få fremskridt med reformen af udgiftssystemerne, selv om der i stigende grad fokuseres på udgiftsstyring. I nogle lande er der indført en række mekanismer med henblik på at styre de offentlige udgifter (Nederlandene, Finland og Sverige har en stram mellemsigtet udgiftskontrol, Det Forenede Kongerige udarbejder treårige overslag over de skønsmæssige offentlige udgifter, og Frankrig har mellemsigtede rammer for de offentlige udgifter), mens der i mange andre medlemsstater stadig mangler en stram mellemsigtet mekanisme.

De faste offentlige investeringer i EU skønnes fortsat at have udgjort 2,3% af BNP i 2000. Investeringerne stiger imidlertid hurtigere end de offentlige udgifter generelt, og de offentlige investeringers andel af BNP forventes gradvist at stige. Flere medlemsstater (navnlig Irland, Italien, Nederlandene og Sverige) har endvidere rettet de offentlige investeringer mod produktive investeringer, navnlig investeringer i det nye videnbaserede samfund (se også afsnit 2.5). Der er gjort visse fremskridt med adgangen til livslang uddannelse og rimelige børnepasningsmuligheder, men i næsten alle medlemsstater er det nødvendigt med yderligere fremskridt på dette område for at gøre det lettere at forene arbejde og privatliv.

Reformerne af dagpengeordningerne har ikke været ambitiøse nok. Der er gjort en vis indsats (navnlig i Danmark, Finland, Sverige og Det Forenede Kongerige) for at stramme kriterierne for tildeling af sådanne ydelser og på den måde fremme deltagelsen i aktive arbejdsmarkedsprogrammer. Skiftet fra passive til aktive foranstaltninger har imidlertid været ret begrænset. Meget få medlemsstater har indført sociale ydelser forbeholdt personer i beskæftigelse for at sikre lavtlønnede højere indtægter (navnlig Det Forenede Kongerige og Irland). Flere medlemsstater (Belgien, Frankrig, Nederlandene og Finland) har planer om det samme i fremtiden.

Pensionsreform

Der er gjort visse fremskridt med reformen af de offentlige pensionssystemer i en række lande (Danmark, Irland, Nederlandene, Østrig, Sverige og Det Forenede Kongerige), og der er annonceret ambitiøse reformplaner i Tyskland. Der er nu et stort behov for yderligere reformer i Belgien, Frankrig, Grækenland, Spanien, Italien og Portugal. Det er klart nødvendigt med dialog og konsensus mellem arbejdsmarkedets parter for at gennemføre reformer, men der er en bekymrende tendens i disse lande til gang på gang at udskyde reformerne. Da efterkrigstidens babyboom-generation er stærkt på vej mod pensionsalderen, vil yderligere forsinkelser gøre det endnu dyrere at gennemføre reformen. En række medlemsstater (Belgien, Spanien, Frankrig, Irland og Finland) har oprettet eller erklæret at ville oprette pensionsreservefonde, der skal bruges til at klare en del af den fremtidige stigning i de aldersrelaterede udgifter. Selv om det er en positiv udvikling, er disse reservefonde, med undtagelse af Irland, stadig forholdsvis små i forhold til de budgetmæssige følger af befolkningsaldringen, og de skal suppleres med andre foranstaltninger. I de lande, der har gennemført reformer, er der en tendens til at begrænse pensionsrettighederne frem for at sætte bidragene op. Det er en fornuftig udvikling, der skal følges op af mere ambitiøse planer for at fremme fondsbaseede pensionsordninger gennem indførelse af sunde lovgivningsmæssige og skattemæssige rammer.

Reform af skattesystemet

For første gang siden 1970'erne var der en nedadgående tendens for den samlede skattebyrde. Der blev gjort visse fremskridt med at gøre skattesystemerne mere effektive og navnlig mere brugervenlige. Mange lande tog skridt til at nedsætte skatten på arbejdskraft (Belgien, Danmark, Tyskland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Østrig, Finland og Sverige), navnlig arbejdsgivernes sociale sikringsbidrag især for den nederste del af lønskalaen. Selv om de fleste reformer indebar en generel skattnedsættelse, koncentrerede nogle lande sig klart om nedsættelser for lavtlønsfamilier med børn (Grækenland, Østrig og Det Forenede Kongerige).

Den personlige indkomstskats effektivitet og åbenhed blev forbedret, idet nogle lande (Danmark, Tyskland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien og Det Forenede Kongerige) udvidede skattegrundlaget og/eller nedsatte marginalskatten og planlagde at gå videre i den retning i de kommende år. Andre lande (Nederlandene, Portugal, Finland og Sverige) planlagde at gå i samme retning fra 2001. Disse reformer forventes at blive mere effektive, da de væsentligst vedrører direkte beskatning, hvilket typisk har flere forvridende virkninger.

Hvad angår momsreformen er der i de seneste år kun planlagt eller gennemført få ændringer. Flere medlemsstater frygter skatteprovenutab og tøver derfor med at gå videre med skatteharmoniseringen, således som krævet i forslaget til en endelig harmoniseringsordning fremsat af Kommissionen i 1987.

Kommissionen foreslog derfor i juni 2000 en ny momsstrategi, der er koncentreret om en forbedring af det nuværende momssystem. I overensstemmelse med Rådets direktiv 1999/85/EF af 22. oktober 1999 fik en række medlemsstater endvidere tilladelse til at anvende en nedsat momssats for arbejdskraftintensive tjenesteydelser, der, selv om det kun vedrører en lille del af det samlede skattegrundlag, førte til en nedsættelse af momssatsen i disse lande.

Skattepakke

På ØKOFIN-ministtermødet i november 2000 nåede finansministrene til enighed om hovedpunkterne for gennemførelsen af den skattepakke, der blev vedtaget i december 1997, som har til formål at dæmme op for skadelig skattekonkurrence og nedbringe de nuværende forvriddinger i det indre marked. Der blev gjort fremskridt med alle tre elementer i skattepakken, nemlig en adfærdskodeks for erhvervsbeskatning, forslaget til direktiv om beskatning af kapitalindkomst og forslaget til direktiv om rente- og royaltymbetalinger mellem associerede virksomheder.

Hvad angår adfærdskodeksen bekræftede finansministrene tidsplanen fra 1997 for "rollback" af skadelige foranstaltninger. De blev ligeledes enige om, at ingen nye virksomheder efter den 31. december 2001 må omfattes af skadelige ordninger, og at alle fordele i forbindelse med skadelige foranstaltninger, uanset om de er indrømmet for et fast tidsrum eller ej, skal ophøre ved udgangen af 2005. Følgerne af skadelige foranstaltninger kan kun i tilfælde af særlige omstændigheder og efter en hurtig beslutning truffet af Rådet fra sag til sag fortsætte ud over denne dato. Hvad angår beskatning af kapitalindkomster blev finansministrene enige om det væsentligste indhold i det fremtidige direktiv. Der var ligeledes enighed om, at formandskabet og Kommissionen skal optage drøftelser med vigtige tredjelande for at sikre, at der i disse lande indføres lignende bestemmelser, og medlemsstaterne blev opfordret til regelmæssigt fra juni 2001 at rapportere om lignende drøftelser med afhængige eller associerede områder for at sikre, at der i disse områder indføres de samme foranstaltninger. Med hensyn til rente- og royaltymbetalinger mellem associerede virksomheder kom finansministrene frem til et kompromis om alle udestående punkter.

ØKOFIN-Rådet bekræftede den tidsfrist for en endelig skattepakke som helhed, som Det Europæiske Råd i Feira fastsatte til den 31. december 2002. Arbejdet vil fortsætte med alle tre elementer i pakken med denne tidsplan som ramme.

2.4 FREMME EN RIMELIG LØNUDVIKLING

I de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 hedder det, at man skal *(i) sikre, at de nominelle lønstigninger er forenelige med prisstabilitet, (ii) sikre en reallønsstigning, der muliggør en stærk vækst i beskæftigelsen, (iii) sikre at der ved overenskomstforhandlingerne tages hensyn til forskellene i produktiviteten og (iv) føre en politik, der tager sigte på at nedbringe forskellen mellem mænds og kvinders lønninger, der skyldes de facto-diskriminering.*

Samlet lønudvikling

Der var fortsat en moderat lønudvikling, selv om lønstigningerne i 2000 accelererede en smule i forhold til det meget lave niveau i 1999. Stigningerne i euroområdet var stabile på 3,2% i tredje kvartal af 2000, og der er ikke tegn på, at lønmodtagerne har forsøgt at kompensere for den faldende købekraft som følge af de høje oliepriser. Strukturreformerne på arbejdsmarkedet dæmper lønkravene og det forringede bytteforhold som følge af energiprisudviklingen så ud til generelt at blive opfattet som midlertidigt. Det skal imidlertid understreges, at den moderate lønudvikling i 2000 i høj grad skyldtes de lønftaler, der var indgået før oliepriserne steg.

Timelønningerne steg kraftigere i en tredjedel af medlemsstaterne (navnlig i Irland, men også i Belgien, Danmark, Luxembourg og Portugal) - det er først og fremmest de lande, der har de strammeste arbejdsmarkeder. Omvendt var den store stigning i timelønningerne i Frankrig i 2000 en følge af gennemførelsen af en 35 timers arbejdsuge, og det er ikke sandsynligt at det vil blive gentaget i 2001. Visse andre medlemsstater med høj arbejdsløshed, som f.eks. Tyskland, Spanien og Italien, oplevede begrænsede lønstigninger.

Den moderate lønudvikling forventes at fortsætte i 2001, da bytteforholdet delvis er genoprettet og risikoen for indirekte følger dermed mindsket. Selv om der er tegn på mangel på arbejdskraft i nogle medlemsstater eller i nogle sektorer, ser det ikke ud til at bringe den nuværende tendens til løntilbageholdenhed i fare. Endelig skulle de faldende indkomstskatter bidrage til at holde lønkravene i skak.

Som følge af denne udvikling forventes det, at de reale enhedslønomkostninger har været faldende i 2000. I 2001 forventes der et årligt fald på ca. ½% i EU. I fem medlemsstater (Belgien, Tyskland, Nederlandene, Portugal og Sverige) er de reale enhedslønomkostninger steget, i de andre medlemsstater har de været faldende.

Lønforskelle og kønsbetingede lønforskelle

Lønforskelle som følge af forskellige kompetencer eller kvalifikationer, der er et presserende spørgsmål i den nederste del af lønskalaen, er udelukkende blevet behandlet gennem en sænkning af de indirekte arbejdskraftomkostninger for de lavtlønnede. Der er ikke gennemført afgørende initiativer for at ændre mindstelønnen eller de kollektive overenskomstforhandlinger. Der er stort set ikke gennemført reformer, der gør det muligt at lade lønningerne afspejle de regionale produktivitetsforskelle (se ligeledes nedenfor under arbejdsmarkedsreformer).

De tilgængelige oplysninger gør det ikke muligt at afgøre, om der er sket en forbedring i det seneste år hvad angår ligelønsproblematikken. Gennemsnitlig tjener kvinder 83% af mændenes lønninger - forskellen er større i den private sektor end i den offentlige sektor - men det skyldes en kombination af en række faktorer, herunder det forhold at mange kvinder arbejder i lavtlønssektorer. De største forskelle i medlemsstaterne ses i Tyskland, Østrig og Det Forenede Kongerige, og de mindste i Belgien, Spanien og Portugal. Selv om mange medlemsstater rapporterer om indførelse af foranstaltninger til at mindske lønforskellene mellem mænd og kvinder, skal resultaterne fortsat overvåges og vurderes nøje.

2.5 SKABELSE AF ET VIDENBASERET SAMFUND

I de overordnede økonomiske retningslinjer for 2000 blev det anbefalet, at *(i) tilvejebringe passende incitamentter for at øge den private sektors deltagelse i finansieringen af F&U-omkostninger, (ii) øge konkurrencen på produkt- og kapitalmarkederne, (iii) sikre en effektiv og passende offentlig støtte til finansiering af grundforskning og styrke forbindelserne mellem forskningsinstitutter og erhvervsliv og sikre spredning af oplysninger, (iv) sikre billig og hurtig internetadgang, (v) mindske opsplitningen af F&U-indsatsen og (vi) styrke uddannelsesindsatsen.*

Europas overgang til det videnbaserede samfund skrider frem men bør fremskyndes. At overgangen sker så sent kan forklares med utilstrækkelige investeringer i menneskelig kapital, forskning og udvikling (F&U) og informations- og kommunikationsteknologier. Det Europæiske Råd i Lissabon fastslog, at innovation og forskning er en af hovedhjørnestenene i EU's bestræbelser på at nå det strategiske mål, som er at blive den mest konkurrencedygtige videnbaserede økonomi i

verden. Som reaktion herpå har medlemsstaterne gjort en stor indsats for at indhente forsinkelsen.

Forskning og udvikling (F&U)

På trods af denne indsats var de samlede F&U-udgifter i Den Europæiske Union på 1,8% af BNP. Billedet er dog uensartet i EU: Sverige (med næsten 4%) og Finland efterfulgt af Tyskland og Frankrig er længst fremme, mens det navnlig er de sydlige medlemsstater, der halter bagud². Mens de offentlige F&U-udgifter udtrykt i procent af BNP er lige store i Europa og De Forenede Stater (ca. 0,7%), er den private sektors forskningsudgifter meget lavere i EU (1,2% i 1999) end i De Forenede Stater (2%). I nogle lande, som f.eks. Finland og Sverige, er der sket en hurtig forøgelse af den private sektors F&U-udgifter i den seneste tid, men i de fleste andre EU-medlemsstater er den private sektors F&U-investeringer i procent af BNP ikke steget.

For at fremme den private sektors F&U-satsning har Tyskland, Grækenland, Spanien, Irland, Nederlandene, Østrig, Portugal og Det Forenede Kongerige indført nye tilskyndelsesforanstaltninger eller ajourført allerede eksisterende, f.eks. ved at bruge skatteincitament. Der er gjort fremskridt med gennemførelsen af handlingsplanen for risikovillig kapital (se afsnit 2.7). Der gennemføres fortsat foranstaltninger for at fremme konkurrencen på produkt- og kapitalmarkederne, hvilket giver et erhvervsmiljø, der i højere grad er gearet til innovation og teknologiske fremskridt (se afsnit 2.6).

Selv om der er gjort forsøg på at strømline forskningsinfrastrukturen er forholdet mellem industri og forskning, navnlig den kommercielle udnyttelse af forskningsresultater, fortsat en af Europas strukturelle svagheder. Selv om der har været en markant stigning i de højteknologiske produkters andel af den samlede EU-eksport (fra 13,5% i 1991 til 19,3% i første halvdel af 2000)³, er de højteknologiske produkters andel af eksporten særdeles lav i Belgien, Grækenland, Spanien, Italien og Portugal. Mange medlemsstater har indført nye foranstaltninger for at fremme forbindelserne mellem offentligt ejede forskningsinstitutter og erhvervslivet. Der er imidlertid fortsat behov for at forbedre samarbejdsmekanismerne for at sikre en mere kommercielt orienteret teknologioverførsel.

Der er afsat ekstra offentlige midler til F&U i Irland, Italien, Nederlandene og Sverige, men endnu vigtigere er det, at vægten nu i højere grad lægges på oprettelsen af videntcentre, innovative projektklynger og forskellige mekanismer til teknologioverførsel for at fremme den kommercielle udnyttelse af F&U. Endvidere blev fællesskabsstrategien "Mod et europæisk forskningsrum" indført for at afhjælpe opsplitningen af F&U-indsatsen i Europa ved at forbinde forskningsnetværk over grænserne og fremme samarbejdet. Der er imidlertid endnu ikke indgået en aftale om et EF-patent.

Informations- og kommunikationsteknologier

Den vigende vækstrate i EU's økonomi sammenlignet med USA's økonomi i anden halvdel af 1990'erne er blevet tilskrevet størrelsen af IT-produktionssektoren i Europa samt lavere IT-investeringer i andre af økonomiens sektorer. I 1999 var IT-produktionssektorens andel af BNP i EU (4,2%) fortsat noget under niveauet i USA (6,8%). EU har imidlertid indhentet USA med hensyn til IT-spredning. I 2000 udgjorde IT-udgifterne i EU 5,8% af BNP, hvilket var en smule

---

² De tilsvarende tal for De Forenede Stater er 2,7%.

³ Det tilsvarende tal for De Forenede Stater var 28,7% i 1998.

mere end i USA (5,6%). Det er en af indikatorerne for de store fremskridt i EU med IT-spredningen.

En anden indikator er internetadgangen i EU's husstande, der steg med 10 procentpoint fra april til oktober 2000 (til 28%). Der er imidlertid store forskelle medlemsstaterne imellem. I nogle medlemsstater (Danmark, Nederlandene og Sverige) nåede internetadgangen op på et niveau over USA's, mens adgangen i andre medlemsstater (Grækenland, Frankrig, Spanien og Portugal) er meget lavere. Forskellene i internetadgangen kan forklares med forskelle i de lokale telefontakster, udbredelsen af hjemmecomputere og tjenesteudbydernes pålidelighed. Sammen med liberaliseringen af telesektoren, navnlig adgang til abonnentnet, gør bredbåndsnet og nye adgangsværktøjer adgangen til internet både hurtigere og billigere. Lande som f.eks. Danmark, Tyskland, Frankrig og Det Forenede Kongerige udvider ligeledes internetadgangen gennem offentlig/private partnerskaber eller gennem oprettelse af internetforbindelser på offentlige biblioteker. Som anført i eEuropa-handlingsplanen tilkobler alle medlemsstater skolerne til internettet for at styrke de digitale færdigheder gennem en bedre og mere udbredt adgang og anvendelse af internettet i skolerne. Følgerne af de forskellige mekanismer for tildeling af UMTS-licenser i medlemsstater er endnu ikke kendt, men de valg, der træffes, kan få følger for spredningen af mobilsystemer af tredje generation.

Udbredelsen af elektronisk handel, navnlig blandt forbrugere, har været langsommere end forventet og giver anledning til bekymring. Der er ikke desto mindre gjort store fremskridt med de lovgivningsmæssige rammer og truffet foranstaltninger for at styrke forbrugertilliden. Kun 66% af de små og mellemstore virksomheder og 76% af de store virksomheder har adgang til internet. Kun 6% kan imidlertid udføre egentlig e-handel. På dette område er der ligeledes store forskelle mellem medlemsstaterne. Indførelsen af enhedstelefontakster i lande som Tyskland, Det Forenede Kongerige og Spanien gør det muligt for internethandlende at surfe og handle uden at tænke på minutprisen.

Uddannelsesaspektet i det videnbaserede samfund

De fleste medlemsstater har truffet foranstaltninger for at styrke den generelle uddannelse og efteruddannelsen på IT-området, navnlig på grund af den velkendte mangel på IT-uddannet arbejdskraft i Europa. Selv om næsten halvdelen af den arbejdende befolkning bruger computere i deres arbejde, har under 22% gennemgået en egentlig formel edb-uddannelse. Den almene uddannelses rolle er naturligvis afgørende i den henseende - det er interessant at bemærke, at i de nordiske lande, hvor IT-udbredelsen er foregået hurtigst, indgår de offentlige udgifter til uddannelse med den største andel af BNP. Den hidtidige erfaring i USA viser, at det videnbaserede samfund giver mulighed for jobskabelse i hele økonomien - i en række sektorer og for personer med forskellige uddannelsesniveauer. Den seneste jobskabelse har væsentligst fundet sted i områder, hvor der kræves et højt uddannelsesniveau (dvs. ledere, akademikere, teknikere), hvor der er størst efterspørgsel efter IT-færdigheder. Den anden side af medaljen er imidlertid, at jobskabelsen blandt de lavest uddannede i EU fortsat er meget lav. Der er formodentlig gjort færre fremskridt med uddannelsesinitiativer, der tager højde for denne gruppes behov (herunder behovet for at forbedre de generelle basisfærdigheder samt IT-færdighederne).

2.6 SIKRING AF EFFEKTIVE PRODUKTMARKEDER

I retningslinjerne for 2000 blev det anbefalet at: (i) gennemføre lovgivningen for det indre marked fuldt ud og effektivt (ii) sikre konkurrencemyndighedernes uafhængighed (iii) mindske statsstøtten (iv) færdiggøre liberaliseringen af telekommunikationsmarkedet (v) fremskynde liberaliseringen af energi-, post- og transportsektoren og fuldt ud gennemføre de EF-direktiver, der åbner markedet for offentlige værker (vi) styrke konkurrence inden for tjenesteydelser (vii) mindske tilsynsbyrden på erhvervslivet (viii) udvikle en systematisk metode for tilsynet med tjenesteydelser og (ix) overvåge, at de mange tilsynsreformer bliver gennemført tilfredsstillende.

I løbet af de seneste år har de europæiske produktmarkeder fungeret bedre på grund af bedre koordinering af nationale politikker på forskellige områder, en højere grad af gennemførelse af direktiverne om det indre marked, styrkelse af konkurrencemyndighedernes kompetence, liberalisering af telekommunikationsmarkedet og i mindre grad energisektorerne. Der er ikke sket en lige så positiv udvikling inden for offentlige indkøb, statsstøtte, administrativ reform og bestræbelserne på at mindske tilsynsbyrden på erhvervslivet, mens det ser mere problematisk ud med at skabe et rigtig integreret europæisk marked for tjenesteydelser og med at liberalisere transport- og postsektoren.

Endelig gennemførelse af det indre marked

Undersøgelser viser, at der i erhvervslivet er stigende tilfredshed med den måde, det indre marked fungerer på. Dette stemmer overens med, at det går betydelig bedre med at gennemføre direktiverne om det indre marked i de fleste medlemsstater. Imidlertid er der nu større spænd med hensyn til gennemførelsen mellem Grækenland og de andre medlemsstater, da landet stadig mangler at gennemføre vigtige reformer. Frankrig og Portugal har forøget deres effektivitet, men deres efterslæb i gennemførelsen er stadig mere end tre gange så store som hos de lande, der er nået længst.

Visse medlemsstater, herunder Spanien og Italien, gør nu en væsentlig større indsats for at åbne de offentlige indkøb. Der er specielt sørget for mere udbredt brug af elektronisk offentliggørelse og udsendelse af licitationsudbud. Dette kan løse det strukturelle problem ved utilstrækkeligt gennemsigtige licitationsprocedurer, specielt på lokalt og regionalt niveau. Andelen af offentlige indkøbslicitationsudbud, der offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende, er i forhold til BNP stadig forholdsvis lav i Tyskland, Nederlandene og Østrig. Hurtig vedtagelse og håndhævelse af den nye lovpakke, som Kommissionen fremlagde i maj 2000, vil øge gennemsigtigheden, åbenheden og konkurrencen inden for det offentlige indkøbsmarked.

Der sker en lovende udvikling i konkurrencepolitikken. Konkurrencetilsynene i de fleste medlemsstater har fået øget kapacitet, uafhængighed og ressourcer, hvilket er positivt, selv om der kunne gøres hurtigere fremskridt med at forbedre de institutionelle rammer i visse lande.

Niveauet for sektor- og ad hoc-støtte er gradvis faldende i de fleste medlemsstater, men forvrænger fortsat konkurrencen på de europæiske markeder, især i Belgien, Tyskland, Frankrig og Portugal⁴, hvor denne støtte ligger forholdsvis højt. Europa-Kommissionen agter at oprette et offentligt register for statsstøtte og at offentliggøre sin første rangliste over statsstøtte i første halvår af 2001. Registeret og ranglisten skal øge indsigten i national og EF-politik.

---

⁴ At denne støtte er så stor i Portugal, skyldes overvejende en enkelt regionalstøtteordning for Madeira, som udgør 0,8 procent af BNP, og som har mange ligheder med en sektorordning. Denne støtteordning har siden januar 2001 været lukket for nye ansøgninger, og Portugals forslag om fornyelse undersøges nu af Kommissionen.

I det seneste årti er EU's produktmarkeder blevet stadig bedre integreret, hvilket har givet mere konkurrence og gradvis tilnærmelse af priserne mellem medlemsstaterne. Spændet mellem forbrugerpriserne i medlemsstaterne faldt fra 18,2 procent i 1992 til 14,4 (estimat) procent i 1999. Tekniske hindringer for grænseoverskridende handel i EU er fortsat et problem, som er specielt udbredt i visse sektorer (især levnedsmidler og køretøjer).

Offentlige værker

Visse af de sektorreformer, der er påbegyndt, er allerede begyndt at vise positive resultater i form af lavere priser for forbrugeren. Liberaliseringen af telemarkedet har for eksempel været med til at reducere prisen på fjernopkald betydeligt. Den tekniske udvikling har også spillet en rolle. I Belgien, Spanien, Italien og Østrig er fjernopkald imidlertid stadig forholdsvis dyre. Prisen på lokalopkald er faldet mindre, hvilket (i mange tilfælde) i høj grad skyldes omstrukturering af taksterne. Imidlertid viser dette også, at der fortsat skal arbejdes på at styrke konkurrencen i de lokale net.

På energimarkedet tegner udviklingen sig mindre klart. For det meste er prisfald og forbedringer i udvalg og servicekvalitet sket i de lande, der er gået længst og hurtigst frem med at åbne deres markeder, og som samtidig har sikret en forpligtelse til at betjene alle kunder og en tilstrækkelig grad af konkurrence på de liberaliserede markeder. Oprettelsen af uafhængige tilsynsorganer har medvirket til at styrke reformerne i de fleste medlemsstater. I Tyskland er man f.eks. nået langt med at liberalisere energisektoren, men der er ikke oprettet et uafhængigt tilsynsorgan, hvilket har medvirket til at skabe større regionale forskelle på de takster, der skal betales for at benytte de lokale eldistributionsnet. Målet bør nu være at åbne markedet fuldstændig med regler, der håndhæves ens og faste frister for både produktion og distribution.

Yderligere åbning for konkurrence på transportområdet og liberalisering af postsektoren giver fortsat problemer. For postsektoren er det begyndt at haste med at få en aftale om åbning af markedet og om tilsynssystemet i stand. Inden for jernbanetransport er der indgået en aftale om at åbne markedet for international godstransport, men udfordringerne for passagertransport og indenlandsk godstransport er fortsat de samme. For offentlig jernbane- og vejtrafik er der blevet taget en række mindre skridt for at gøre det lettere at åbne markedet senere (ændring af takstsystemet for adgang til jernbanenettet i Frankrig, juridisk opdeling af jernbanenettet og -driften i Italien, indførelse af et system for driftstilladelser til bus-, sporvogns- og undergrundsnet i Nederlandene m.v.). Inden for flytrafikken er der et presserende behov for flere reformer på grundlag af henstillingerne fra Gruppen på Højt Plan vedrørende reform af flytrafikken om skabelsen af det fælles europæiske luftrum og ændring af reglerne for tildeling af slots i lufthavnene.

Tjenesteydelser

Flertallet af firmaer, der driver grænseoverskridende handel med tjenesteydelser, melder om, at der fortsat eksisterer hindringer for deres virksomhed i andre lande. De liberale erhverv (advokater, revisorer m.v.) er særlig udsat for adgangs begrænsninger i mange medlemsstater, herunder Tyskland, Grækenland og Italien. På grund af mangelen på et ægte indre marked for tjenesteydelser har Kommissionen vedtaget en ny horisontal strategi for denne sektor. Desuden vil konkurrencen i distributionssektoren blive styrket af væksten i e-handel til private (business-to-consumer eller B2C), specielt i Nederlandene, Sverige og Det Forenede Kongerige, hvor e-handelens andel af det samlede detailsalg ligger på samme niveau som i De Forenede Stater. Denne udvikling er særlig vigtig i lande som Sverige og Finland, som har lidt mest under utilstrækkelig konkurrence inden for distribution. Disse to lande mangler dog stadig at indføre særlige forholdsregler for at løse dette problem.

Lovgivningsreform

Der er taget forskellige initiativer (f.eks. one-stop-shops, e-administration og selskabsskatte-reformer) for at mindske erhvervslivets administrationsbyrde med særlig fokus på nystartede samt små og mellemstore virksomheder. Der er dog stadig plads til forenkling af de administrative procedurer for erhvervslivet i medlemsstaterne, særlig i Belgien, Grækenland, Spanien og Frankrig. Bestræbelserne på at gøre den offentlige forvaltning mere effektiv er særlig tydelige i lande med en stor offentlig sektor som de skandinaviske medlemsstater, men også i Italien, Nederlandene og Portugal.

Der leveres stadig flere varer og tjenesteydelser fra organer i den offentlige sektor eller partnerskaber mellem det offentlige og det private. Når der opstår direkte konkurrence med private virksomheder, må der fastsættes regler, der sikrer gennemsigtighed og lige konkurrencevilkår. Hvis konkurrencen skal føre til effektive resultater, skal offentlige og private virksomheder konkurrere på lige vilkår. I Nederlandene og Sverige er særlige initiativer under overvejelse for at sikre dette.

Kommissionen har offentliggjort flere rapporter om sin overvågning af den faktiske gennemførelse af reformerne og af deres indflydelse på effektiviteten og forbrugernes vilkår. Benchmarking bruges i stigende grad inden for strukturpolitikken. På dette område udgør den aftalte liste over strukturelle indikatorer et nyttigt redskab til at sammenligne resultater.

2.7 STYRKELSE AF KAPITALMARKEDERNE VED YDERLIGERE INTEGRATION OG INTENSIVERING

I retningslinjerne for 2000 blev det anbefalet at: (i) etablere en "enbedstilladelse for emittenter" (ii) lette adgangen til investeringer i og ved pensionsfonde, afklare sondringen mellem institutionelle og private investorer (iii) fremme yderligere integration af markederne for statsobligationer (iv) øge effektiviteten af værdipapirclearing og værdipapirafvikling (v) effektivisere grænseoverskridende betalingssystemer (vi) forbedre sammenligneligheden af virksomhedsregnskaber (vii) fremme udviklingen af nye virksomheder og investeringer i risikovillig kapital (viii) sikre et mere intensivt samarbejde mellem lovgivnings- og tilsynsmyndigheder for EU's kapitalmarkeder og (ix) følge op på EU's bestemmelser om overtagelsestilbud og omstrukturering og likvidation af kreditinstitutter og forsikringselskaber.

På Det Europæiske Råd i Lissabon, hvor der blev lagt vægt på behovet for at intensivere bestræbelserne på at skabe et integreret finanssystem i EU, blev der opfordret til at gennemføre Fællesskabets handlingsplan for finansielle tjenesteydelser (FSAP) senest i 2005 og handlingsplanen for risikovillig kapital (RCAP) senest i 2003. I tråd med dette mandat blev der i retningslinjerne for 2000 opfordret til hurtig indsats på et sæt prioriterede områder i FSAP og RCAP.

Gennemførelse af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser (FSAP)

Der er sket fremskridt på mange af disse prioriterede områder. Kommissionen har for eksempel fremsat forslag om at skabe et fuldgyldigt ”fælles pas” for investeringsselskaber, om at afklare sondringen mellem institutionelle og private investorer, om at sikre, at pensionsfonde har tilstrækkelig frihed til at udvikle en effektiv investeringspolitik og om harmonisering af regnskabsstandarder. Kommissionen har også foreslået en henstilling om e-handel og finansielle tjenesteydelser, hvilket burde lette forhandlingerne i Rådet om udkastet til direktiv om distancesalg af finansielle tjenesteydelser. Der var håb om, at forslaget til direktiv om overtagelsestilbud kunne vedtages før udgangen af 2000, men dette behandles nu ved forligsproceduren mellem Rådet og Parlamentet. Direktivet om likvidation af forsikringsselskaber blev vedtaget, og forhandlingerne om udkastet til direktiv om likvidation af kreditinstitutter skrider fremad. For at lette gennemførelsen af FSAP blev Lamfalussy-gruppen nedsat i juli 2000 med beføjelser til at foreslå forbedringer til rammerne for EU's tilsyn med værdipapirmarkedene. Gruppens endelige beretning, som foreslår en række procedureændringer, blev offentliggjort den 15. februar 2001.

Gennemførelse af handlingsplanen for risikovillig kapital (RCAP)

Der er også sket fremskridt med at udvikle markedet for risikovillig kapital i EU. Ud over de initiativer i FSAP, der vedrører gennemførelsen af RCAP, er der sket fremskridt på nationalt plan.

Et centralt område, der kræver handling på nationalt plan er lempelsen af de retlige/lovmæssige rammer for institutionelle investeringer på aktiemarkeder og venture capital. Kun fire medlemsstater (Irland, Nederlandene, Finland og Det Forenede Kongerige) har ud over generelle bestemmelser om forsigtighed ingen rammer for institutionelle aktieinvesteringer. Kravene er blevet lempet i Belgien, Sverige, Frankrig, Italien og Spanien, og den danske regering foreslår at indføre regler for institutionelle aktieinvesteringer på grundlag af forsigtighedsprincipper. Finland og Det Forenede Kongerige er i gang med initiativer, der yderligere skal anspore institutionelle investorer til at investere på aktiemarkederne.

Et yderligere nøgleområde, der kræver handling på nationalt plan, er fjernelsen af skatteregler, der virker hæmmende på investering af risikovillig kapital (hvilket skal opnås ved at justere selskabs- og kapitalvindingsskatterne). I flere medlemsstater er der allerede taget initiativer i denne retning. Belgien har ændret skattereglerne til fordel for udskilte og nystartede virksomheder. Frankrig er begyndt at tilbyde skattefordele for investeringer, der foretages af private investornetværk. Grækenland og Spanien har øget de eksisterende skattelempelser for kapitalvinding. Italien har styrket sit dobbelte indkomstskattesystem fra 1998, som begunstiger aktiekapitalfinansiering af virksomheder. Derimod er der ikke sket de store fremskridt med at mindske de initiativhæmmende følger af likvidations- og konkursprocedurerne, bortset fra i Italien og Nederlandene. Der er ligeledes for få lande, der har sørget for, at beskatningen af aktiebesiddelser og aktieoptioner ikke hæmmer virkelysten.

Som anbefalet i statusrapporten om handlingsplanen for risikovillig kapital (oktober 2000) skal medlemsstaternes indsats være mere intensiv, hurtigere og bredere, hvis RCAP skal gennemføres inden for deadline i 2003.

Sikring af den finansielle stabilitet

I retningslinjerne for 2000 blev spørgsmålet om stabilitet i EU's finansielle system taget op, og det blev anbefalet at øge koordineringen mellem de nationale tilsyn fremover. Selv om der ikke blev foreslået ændringer af de nuværende institutionelle ordninger, blev det henstillet, at disse ordningers praktiske funktionsmåde skulle forbedres.

Flere medlemsstater har taget initiativer til at styrke koordineringen mellem de nationale tilsyn. Tyskland har offentliggjort planer om at integrere tilsynsmyndighederne for banker, forsikringsselskaber og værdipapirmarkeder. I Frankrig står bank- og forsikringstilsyn over for et tættere samarbejde, mens tilsynsmyndighederne med værdipapirmarkederne skal fusionere. I Nederlandene er der etableret et formelt, rådgivende organ, hvor de forskellige finanstilsyn diskuterer spørgsmål på tværs af sektorerne. I Portugal forventes øget koordinering mellem de forskellige tilsyn i finanssystemet med skabelsen af det nationale råd for finanstilsyn. Der er også taget initiativ til at forbedre informationsstrømmen mellem tilsynene i forskellige medlemsstater. For eksempel har de danske, svenske og norske finanstilsyn indgået en samarbejdsaftale, der omfatter hele finanssektoren. Dog ser det ud til at blive nødvendigt at bygge videre på de hidtidige fremskridt.

2.8 MERE DYNAMIK PÅ ARBEJDSMARKEDET

I retningslinjerne for 2000 blev det anbefalet at: *(i) fremme overgangen fra passive til aktive initiativer (ii) revidere og reformere skatte- og understøttelsessystemerne (iii) øge arbejdskraftens mobilitet (iv) modernisere arbejdsorganisationen (v) styrke indsatsen for ligestilling og (vi) arbejde for et mere rummeligt arbejdsmarked til udgangen af 2000.*

Forbedringen af situationen på arbejdsmarkedet fortsætter med hurtig vækst i beskæftigelsen (1,7 procent) og et fald på næsten ét procentpoint i arbejdsløsheden i 2000. Dette skyldes overvejende højkonjunktoren, men der er også tegn på faldende strukturel arbejdsløshed, hvilket skyldes strategien med arbejdsmarkedsreformer og en aktiv indsats for at skabe beskæftigelsesmuligheder. Den langsigtede arbejdsløshed faldt fra over 49 procent af den samlede ledighed i 1997 til 45,7 procent i 1999. Imidlertid er fremgangen ulige fordelt, og nogle arbejdsmarkeder viser tegn på indsnævring.

Nogle få medlemsstater (Danmark, Nederlandene og Det Forenede Kongerige) nyder nu godt af deres tidligere omfattende arbejdsmarkedsreformer. Der er imidlertid stadig problemer i de fleste medlemsstater, og de fleste af dem har foretaget usammenhængende ændringer, hvilket har gjort det umuligt at udnytte de mulige synergieffekter mellem forskellige reformer. Overordnet har medlemsstaterne ikke benyttet sig fuldt ud af de nuværende makroøkonomiske vilkår til at indføre de strukturreformer, der vil være nødvendige for at opretholde de seneste års forbedringer på arbejdsmarkedet.

Aktiv arbejdsmarkedspolitik

Ét område, hvor der er sket en pæn fremgang, er gennemførelsen af aktive og præventive initiativer for at mindske ungdoms- og langtidsledigheden. Kun Belgien, Grækenland og Italien mangler stadig at tage større forholdsregler for at nå målene for tidlig aktivering, som ifølge retningslinjerne for beskæftigelsen skal være taget senest i 2002. Selv om mange medlemsstater i de seneste år har øget bevillingerne til den aktive indsats, er der brug for en endnu større indsats for at forbedre udformningen og overvågningen af disse politikker, så man kan sikre, at de fungerer effektivt.

De fleste støtter unge med indlæringsvanskeligheder mere og tager initiativer til at øge de unges evne til at tilpasse sig til teknologiske og økonomiske forandringer. Alle medlemsstater er i gang med at forbedre IT-udstyret i skolerne. De lægger samtidig mere vægt på at fremme livslang uddannelse, selv om kun Danmark, Irland, Nederlandene, Finland, Sverige og Det Forenede Kongerige har fremlagt omfattende planer.

Skatte- og understøttelsessystemer

Der er rigelig plads til yderligere reformer af skatter og overførselsindkomster for at sikre et tilstrækkeligt incitament til at søge og tage arbejde, især på baggrund af behovet for at øge arbejdsstyrken i mange medlemsstater. Dette gælder også for lande med meget lav officiel ledighed, men med et stort antal ”skjulte arbejdsløse” på passiv overførselsindkomst som Danmark, Luxembourg, Nederlandene og Det Forenede Kongerige. Passive overførselsindkomster dækker over invalide- og førtidspension, som ikke kræver, at modtageren søger arbejde. Visse medlemsstater har reformeret ordningerne for førtidspension eller taget andre initiativer for at mindske incitamentet til at forlade arbejdsmarkedet i en tidlig alder.

I 1990'erne begyndte en række medlemsstater på reformer af skatte- og understøttelsessystemer, men det var kun i få tilfælde, at der blev taget omfattende hånd om både skatter og understøttelse. Mange medlemsstater har sænket skatten på arbejde for nylig (se afsnit 2.3), og der er bekendtgjort yderligere reformer. I løbet af 2000 er der imidlertid ikke sket større understøttelsesreformer eller omfattende skatte- og understøttelsesreformer, selv om det er den samlede effekt af skatter og bistandsydelse, der er afgørende for folks beslutninger om at arbejde. Flere medlemsstater (Belgien, Frankrig, Nederlandene, Østrig og Det Forenede Kongerige) har indført eller har planer om at indføre foranstaltninger med det klare formål at påvirke både skatter og understøttelse. Fordelen ved ”in-work” bistand er typisk en stigning for lavindtægtsgrupper eller –familier i arbejde, samtidig med at den negative virkning af høje effektive marginalskatter minimeres.

Fleksibilitet og modernisering af arbejdsmarkedet

Manglende fleksibilitet på arbejdsmarkedet er en af de faktorer, der er med til at skabe den store strukturelle ledighed, der stadig ses i Belgien, Tyskland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien og Finland. I de fleste tilfælde er der tillige alvorlig regional ulighed, og samtidig er der ikke sket meget for at reformere relevante løndannelsessystemer, så disse svarer bedre til den lokale produktivitet og vilkårene på arbejdsmarkedet. Der er taget begrænsede initiativer for at fremme arbejdskraftens mobilitet, men der er brug for mere udvikling på dette område. Mobiliteten hæmmes af manglende fleksibilitet på ejendomsmarkedet i flere medlemsstater samt manglende fremskridt med gensidig anerkendelse af kvalifikationer og overførsel af pensionsrettigheder.

Der er sket visse fremskridt med moderniseringen af arbejdsorganisationen, herunder bedre muligheder for deltidsarbejde og mere fleksible arbejdsforhold. Muligvis har aftalerne på disse områder medvirket til at minimere eventuelle negative virkninger af lovbestemte arbejdstidsnedsættelser. Arbejdsmarkedets parter engagement i denne sag har imidlertid været skuffende. Hvis ikke de ufleksible aspekter af de nuværende arbejdskontrakter bliver behandlet, er der desuden risiko for, at arbejdsgiverne bliver nødt til at anvende midlertidige kontrakter, selv hvor længere arbejdsforhold ville være mere passende.

I 2000 er der ikke blevet gjort noget for at tage hånd om den stringente lovgivning om beskyttelse af arbejdsforhold for permanente kontrakter i Spanien, Frankrig, Italien og Portugal. I disse lande er der sket en langt større vækst i tidsbestemte kontrakter end i permanente stillinger, hvilket viser behovet for større fleksibilitet.

Lige muligheder og social rummelighed

Hvad angår lige muligheder, har de fleste medlemsstater taget specifikke initiativer for at løse problemer med lav beskæftigelse for kvinder, manglende faglig integration og lønforskelle mellem mænd og kvinder. Disse spørgsmål bliver behandlet detaljeret i den fælles rapport om beskæftigelsen 2000. Der er kun foreslået få initiativer i to af medlemsstaterne med den laveste beskæftigelsesrate for kvinder, Grækenland og Italien. Skatte- og understøttelsesreformer i visse medlemsstater (f.eks. Luxembourg og Nederlandene) lader til at have øget kvinders beskæftigelse. Derudover har næsten alle medlemsstater taget betydelige initiativer for at forbedre mulighederne for børnepasning for forældre i arbejde.

Med hensyn til social rummelighed var der i 2000 gode resultater med at mindske arbejdsløsheden – specielt blandt unge og langtidsledige. Imidlertid er der ikke gjort meget for at løse op for den underliggende rigiditet bag de betydelige regionale forskelle på ledigheden, som har alvorlige konsekvenser for den sociale samhørighed. I takt med, at den samlede ledighed er faldet, er dens ulige konsekvenser på visse samfund og socialgrupper blevet mere tydelige. Flere medlemsstater har rettet beskæftigelsesinitiativer mod dårligt stillede områder, enlige forældre og etniske minoriteter for blot at nævne tre eksempler. Mange medlemsstater har målrettet nedsættelser i skattebyrden på arbejde mod de lavtlønnede, delvis for at forbedre beskæftigelsesmulighederne for de ufaglærte, som også er kraftigt overrepræsenteret blandt de ledige. Der er imidlertid brug for en mere integreret strategi for at skabe social rummelighed, herunder politiske initiativer på forskellige områder i lyset af de fælles mål, der blev opstillet på Det Europæiske Råd i Nice.

2.9 FREMME AF EN BÆREDYGTIG UDVIKLING

I retningslinjerne for 2000 var der for første gang et særligt afsnit om bæredygtig udvikling. Medlemsstaterne blev opfordret til at: (i) indføre eller styrke markedsbaserede politikker som f.eks. beskatning, brugerafgifter, ansvarsforsikringsordninger og omsættelige forureningstilladelser, hjælpe med at opfylde EU's målsætninger efter Kyoto-protokollen og bidrage til at bryde forbindelsen mellem pres på miljøet og økonomisk vækst (ii) nyvurdere sektormæssige tilskud og skattefritagelser samt andre eksisterende foranstaltninger, der har en negativ miljøpåvirkning, idet der samtidig tages fuldt hensyn til andre relevante økonomiske og sociale faktorer og (iii) arbejde på at nå til enighed om en passende ramme for energibeskatning på europæisk niveau.

En række medlemsstater har taget initiativer for at styrke de markedsbaserede løsninger på miljøspørgsmål. Tyskland gik videre med sin politik med at omlægge skattebyrden fra arbejde til energi. Frankrigs forsøg på at gøre noget tilsvarende ved at udvide anvendelsen af energiskatten, Taxe générale sur les activités polluantes (TGAP), til at omfatte elektricitet blev afvist af forfatningsdomstolen. Det Forenede Kongerige fortsatte sine forberedelser med at indføre en indtægtsneutral afgift på klimaændringer, hvor indtægterne bliver brugt til at sænke de sociale afgifter. Danmark etablerede en ordning med omsættelige forureningstilladelser for CO₂-udslip fra elsektoren. I Nederlandene er en handelsordning for NO_x-udslip fra industrien blevet kædet sammen med en frivillig aftale i industrien om at mindske NO_x-intensiteten af energiforbruget og de samlede udslip.

Visse medlemsstater har for nylig indført specifikke incitamenter for miljøvenlig adfærd.

Passende prisfastsættelse på vand til at dække de fulde omkostninger, så der opmuntres til en mere bæredygtig udnyttelse af denne ressource. Som fastsat i direktivet om ramme for vandpolitikken spiller prisfastsættelsen en stigende rolle for vandpolitikken i flere medlemsstater. Der er imidlertid større forskelle på de systemer, der anvendes i de forskellige medlemsstater, og i mange tilfælde påvirkes udbudsvilkårene for vand stadig kraftigt af sektorstøtte.

Visse medlemsstater tildeler stadig betydelig støtte for visse energikilder som f.eks. kul, der har en negativ miljøpåvirkning. Som reaktion på stigningen i brændstofpriserne har visse medlemsstater desuden indført afgiftslettelser (Frankrig, Italien og Nederlandene) eller lignende foranstaltninger med det formål at mindske transportomkostningerne (Belgien, Tyskland og Finland). I Italien blev den planlagte, trinvis stigning i afgifterne som led i en miljøskattereform således (midlertidig) opgivet. At de pågældende sektorer nyder godt af nedsatte brændstofafgifter eller fravigelser af EF-lovgivningen – hvilket gør den relative prisstigning for dem, der ikke har fordel af disse undtagelsesbestemmelser, større – taler for en vis tilbageholdenhed med sådanne foranstaltninger. For nylig tog ØKOFIN-Rådet i februar 2001 Kommissionens hensigt til efterretning om ikke at foreslå yderligere forlængelser til fordel for landevejstransport efter 2002.

Der skete ingen fremskridt med den tredje henstilling om skabelsen af en ramme for energibeskatning på fællesskabsniveau.

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

om gennemførelsen af de overordnede økonomiske
retningslinjer 2000

STATISTISK BILAG

INDHOLD

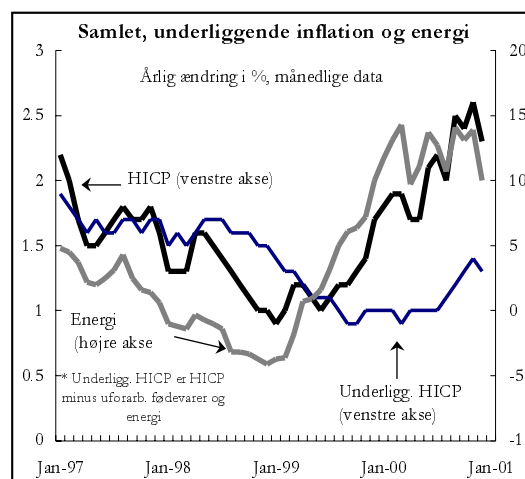
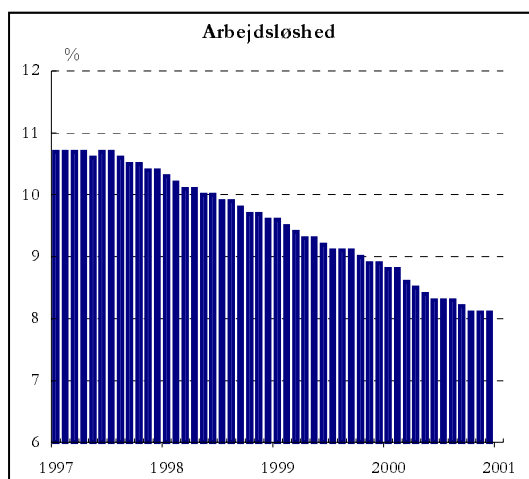
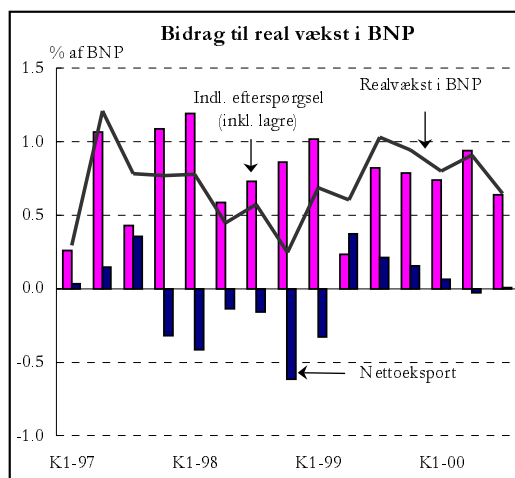
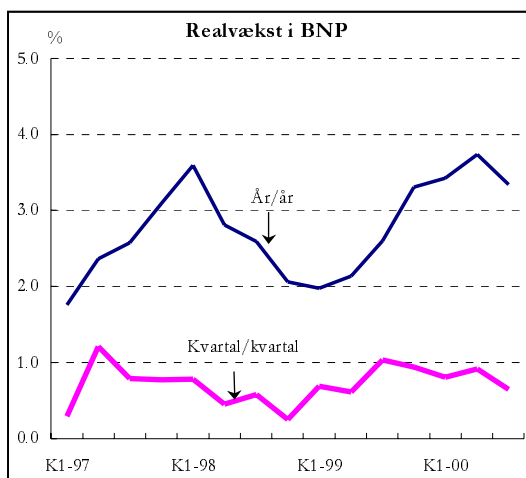
GRAFER

1	Økonomisk udvikling i EU	26
2.	Policy mix i eurozonen	27
3.	Offentlig uddannelse og udgifter til F&U i 1997	28
4.	Internetadgang	28
5.	Offentlige indkøb samt sektormæssig og ad hoc-statsstøtte	29
6.	Ændringer i telepriser mellem 1997 og 2000 i procent	30
7.	Ændringer i elpriser mellem januar 1996 og juli 2000 i procent	31
8.	Egenkapitalfinansiering i EU	32
9.	Arbejdsmarkedet i EU	33

TABELLER

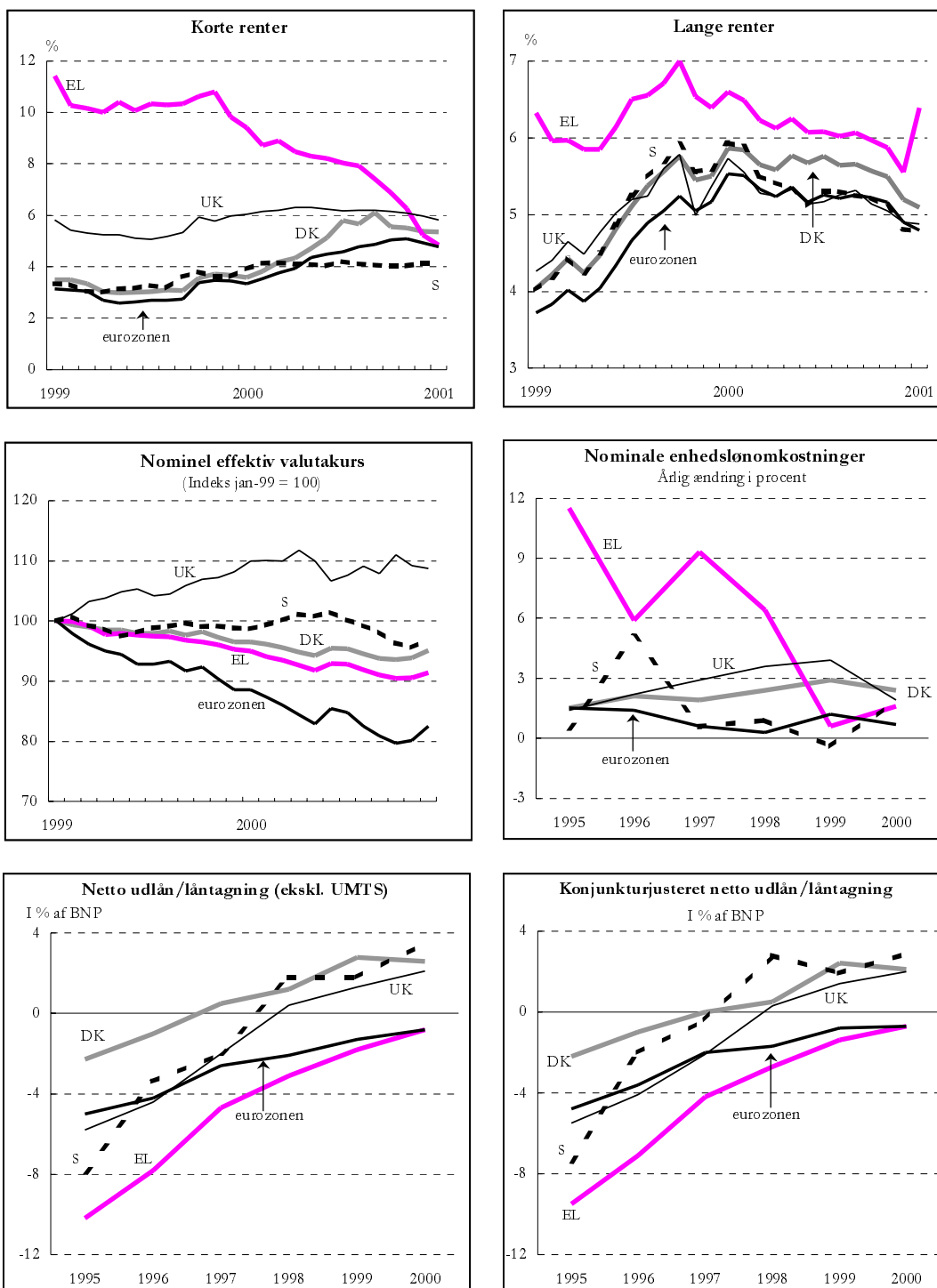
1	Udvikling i prognoser for statsbudgetter for 2000	34
2.	Ændringer i faktiske og konjunkturjusterede budgetbalancer i 2000	35
3.	Prognoser for offentlige overskud/underskud	36
4.	Lønudvikling i 2000	37

Graf 1: Økonomisk udvikling i EU

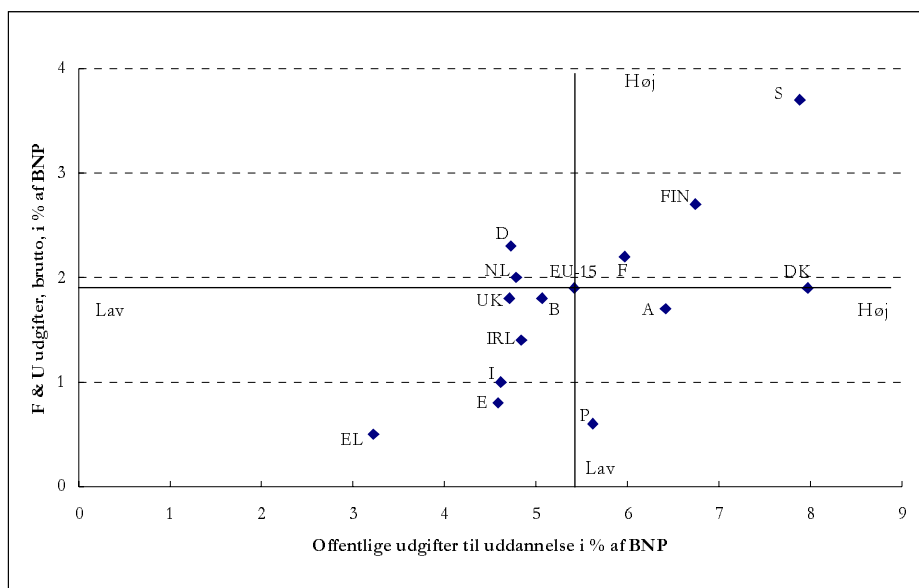
Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Graf 2: Policy mix i eurozonen

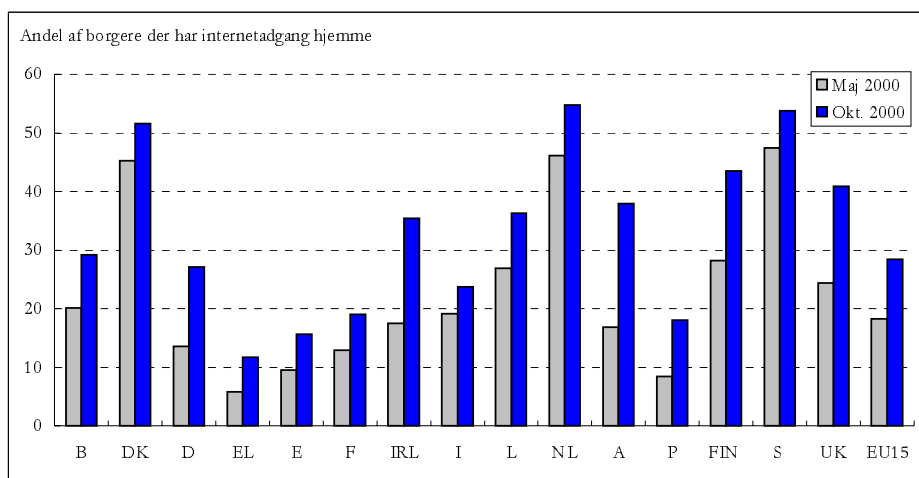
Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Graf 3: Offentlig uddannelse og udgifter til F&U i 1997

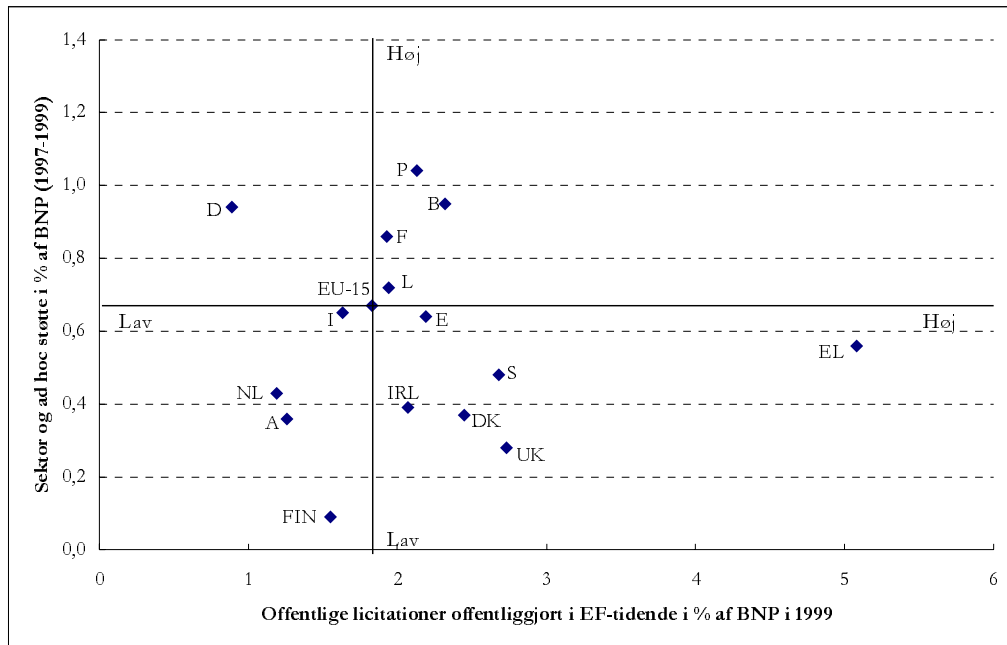
* Ingen data om F&U for L.
 Kilde: UNESCO/OECD/Eurostat

Graf 4: Internetadgang

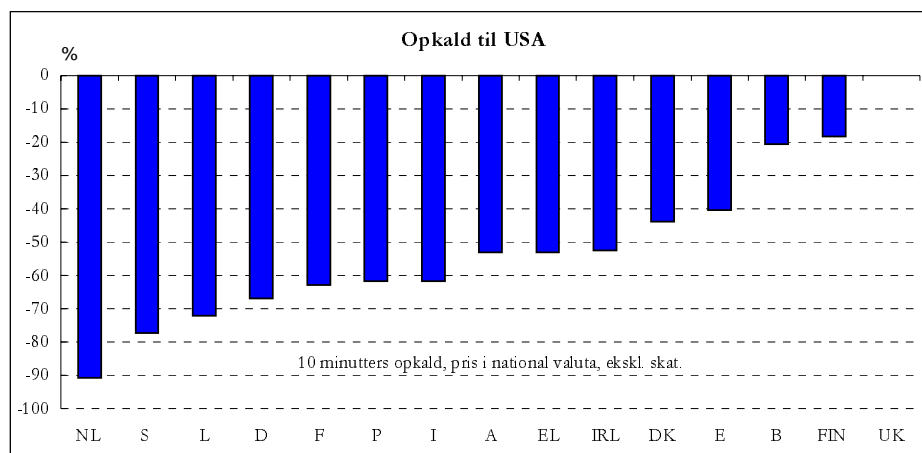
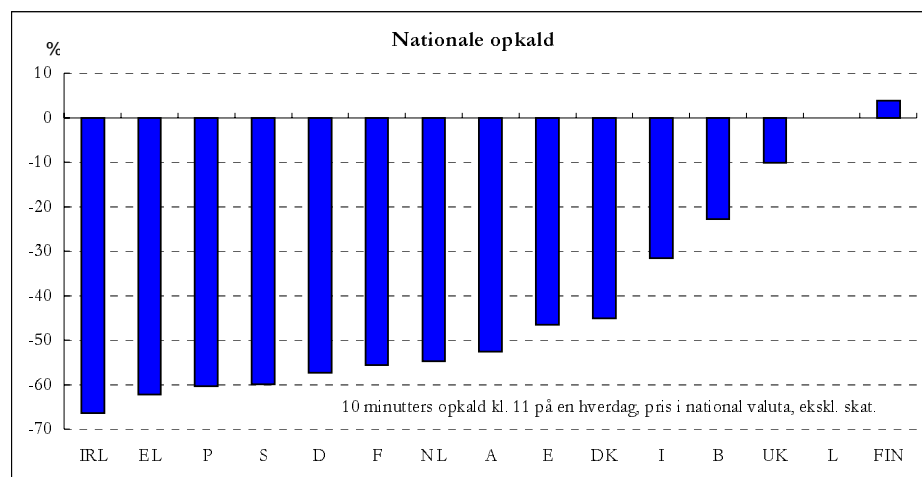
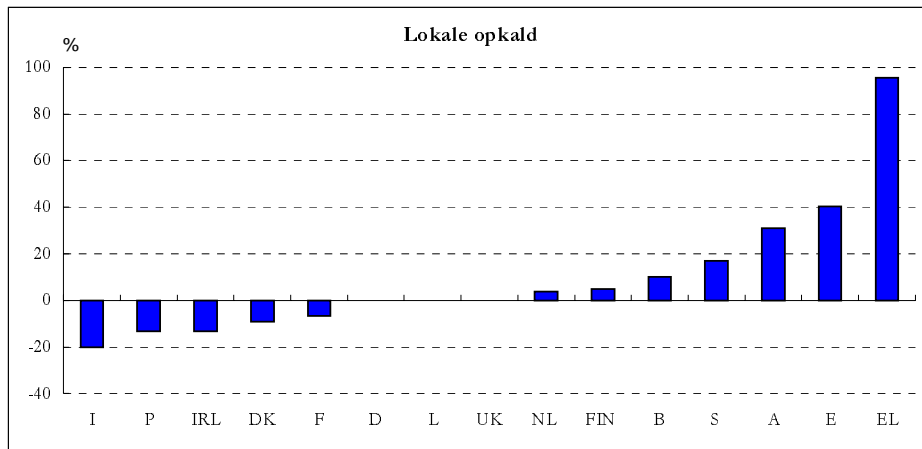
Kilde: Eurobarometer.

Graf 5: Offentlige indkøb samt sektormæssig og ad hoc statsstøtte

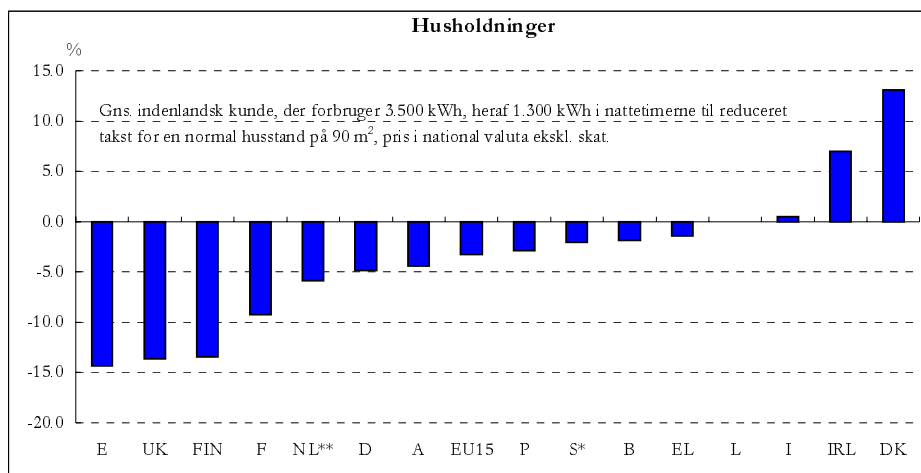
Kilde: Kommissionens tjenestegrene

Graf 6: Ændringer i telepriser mellem 1997 og 2000 i procent

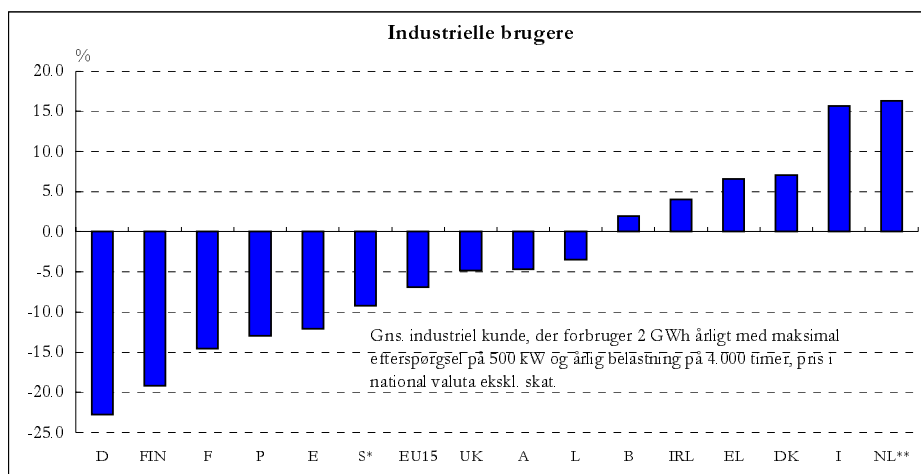
Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Graf 7: Ændringer i elpriser mellem januar 1996 og juli 2000 i procent

(*) S data for juli 1996 og juli 2000.

(**) NL data for jan. 1996 og jan. 2000.

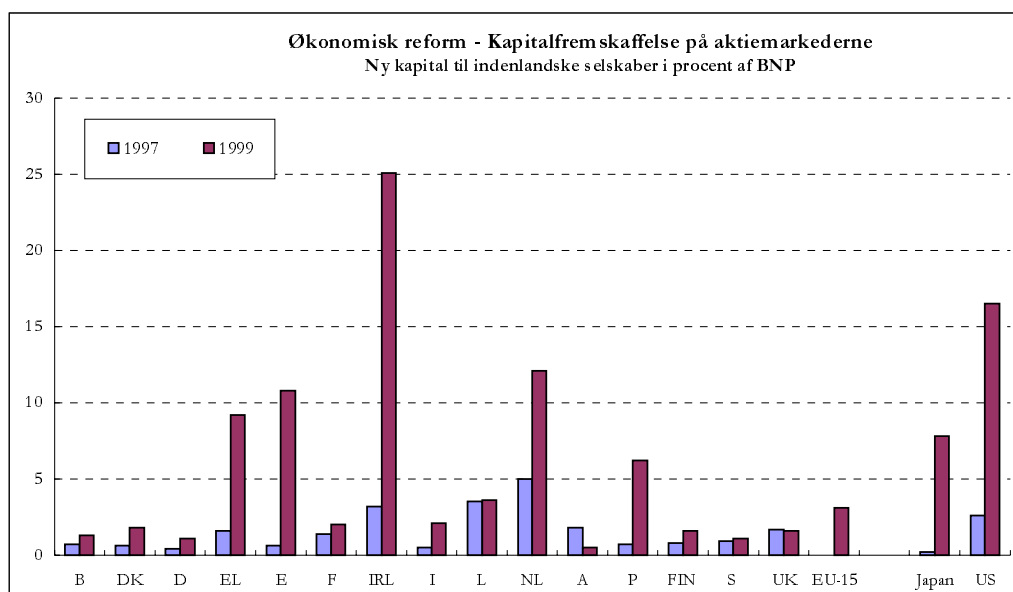
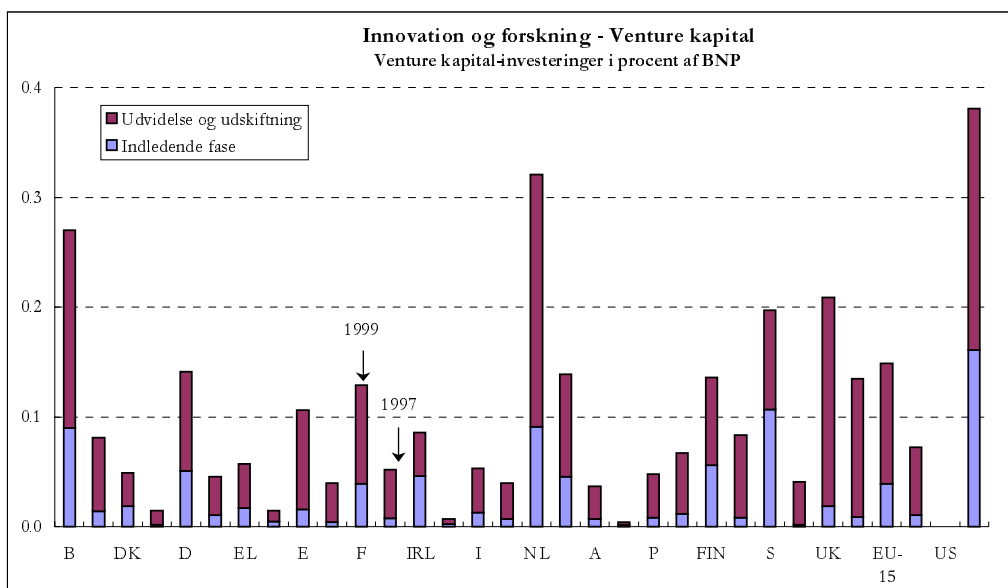

(*) S data for juli 1996 og juli 2000.

(**) NL data for jan. 1996 og jan. 2000.

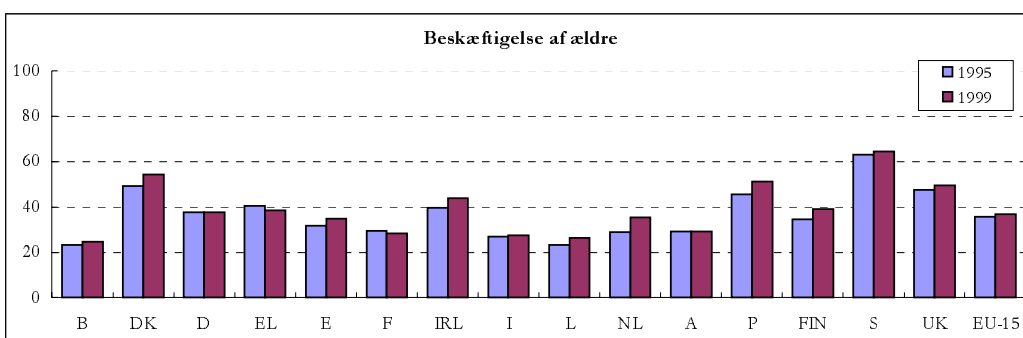
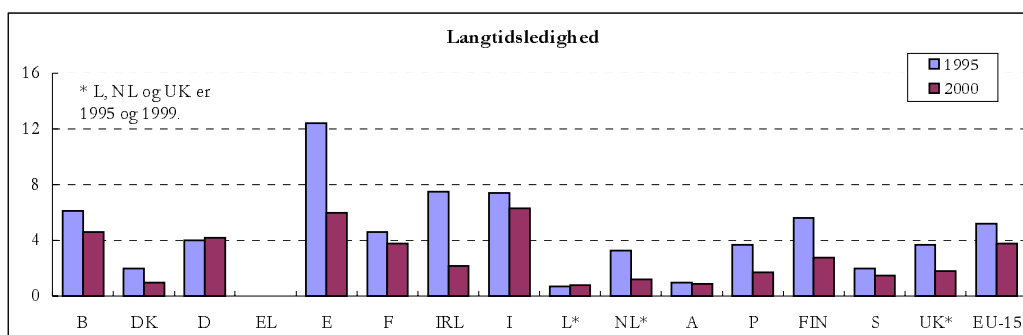
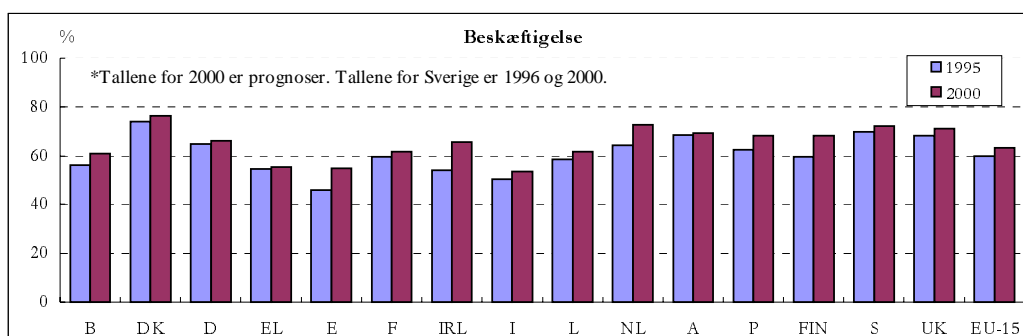
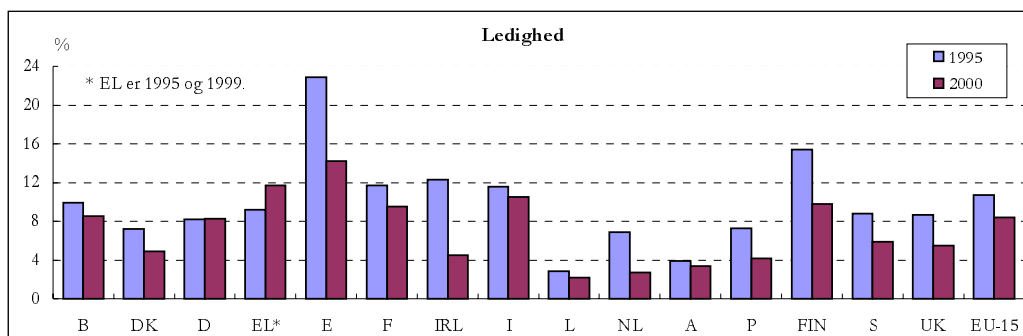
Kilde: Eurostat.

Graf 8: Egenkapitalfinansiering i EU

Kilde: EVCA og FIBV.

Graf 9: Arbejdsmarkedet i EU

Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Tabel 1: **Udvikling i prognoser for statsbudgetterne for 2000***

	Stabilitets- /konvergenspro- grammet* 1)		Prognose 2)		Difference	
	Realvækst i BNP (%)	Budget- balance (% BNP)	Realvækst i BNP (%)	Budget- balance (% BNP)	Realvækst i BNP (%)	Budget- balance (% BNP)
B	2,5	-1,0	3,9	-0,0	1,4	1,0
D	2½	-1,0 3)	3,0	-1,0	0,5	0,0
E	3,7	-0,8	4,1	-0,3	0,4	0,5
F	3,0	-1,7	3,3	-1,4	0,3	0,3
IRL	7,4	3,3	10,5	4,5	3,1	1,2
I	2,2	-1,5	2,9	-1,5	0,7	0,0
L	4,9	2,5	8,5	4,9	3,6	2,4
NL	2½	-0,6	3,9	1,3	1,4	1,9
A	2,8	-1,7	3,5	-1,5	0,7	0,2
P	3,3	-1,5	3,0	-1,7	-0,3	-0,2
FIN	3,9	4,7	5,7	6,7	1,8	2,0
Eurozonen	2,8	-1,0	3,5	-0,7	0,7	0,3
DK	1,6	2,1	2,6	2,5	1,0	0,4
EL	3,8	-1,2	4,1	-0,9	0,3	0,3
S	3,0	2,1	4,0	4,0	1,0	1,9
UK	2¼ 4)	0,2 4)	3,0	2,1	¾ 5)	1,9 5)
EU-15	2,7	-0,7	3,4	0,0	0,7	0,7

* Ekskl. UMTS-indtægter.

1) Første justering ultimo 1999/primo 2000.

2) Kommissionens tjenestegrenes økonomiske prognose for efteråret 2000 eller foreløbige resultater.

3) Tillæg af 1. februar 2000.

4) Finansår.

5) Indikative pga. forskel på tallene for finansåret og kalenderåret.

Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Tabel 2: Ændringer i faktiske og konjunkturkorrigerede budgetbalancer i 2000 *
(% af BNP)

	Faktisk Balance 2000 ¹⁾	Ændring i balance 99/00	Ændring i balance pga.:			Ændring i balance pga.:		Ændring i CAB pga.:	
			Indtægter	Primære udgifter	Renteudgifter	Konjunktur komp.	Ændring CAB	Renteudgifter	Primær CAB
	1	2 = 3 - 4 - 5 = 6 + 7	3	4	5	6	7 = -5 + 9	8	9
B	-0,0	0,7	-0,2	-0,7	-0,2	0,7	0,0	-0,2	-0,1
D	-1,0	0,4	0,1	-0,2	-0,1	0,5	-0,1	-0,1	-0,2
E	-0,3	0,9	0,1	-0,4	-0,2	0,3	0,5	-0,2	0,3
F	-1,4	0,4	-0,6	-0,8	-0,1	0,3	0,0	-0,1	-0,1
IRL	4,5	2,4	-1,2	-3,1	-0,4	0,6	1,7	-0,4	1,2
I	-1,5	0,3	-0,2	-0,4	-0,4	0,4	0,3	-0,4	-0,1
L	4,9	0,5	0,1	-0,5	0,0	1,1	-0,6	0,0	-0,6
NL	1,3	0,3	-0,3	0,0	-0,5	0,5	-0,3	-0,5	-0,8
A	-1,5	0,6	-0,9	-1,2	-0,1	0,2	0,2	-0,1	0,1
P	-1,7	0,3	2,0	1,9	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
FIN	6,7	4,9	0,0	-2,0	-0,3	0,4	2,0	-0,3	2,1
Eurozonen	-0,7	0,6	-0,2	-0,5	-0,2	0,4	0,1	-0,2	-0,1
DK	2,5	-0,6	-1,5	-1,0	-0,3	0,1	-0,3	-0,3	-0,6
EL	-0,9	0,9	0,6	-0,1	-0,3	0,3	0,7	-0,3	0,4
S	4,0	2,2	-1,7	-2,1	-1,3	0,7	1,0	-1,3	-0,3
UK	2,1	0,8	0,1	-0,4	-0,3	0,2	0,6	-0,3	0,3
EU-15	0,0	0,6	-0,2	-0,6	-0,3	0,4	0,3	-0,3	0,0

* Ekskl. UMTS-indtægter.

1) Prognose: Økonomiske udsigter for efteråret 2000 fra Kommissionens tjenestegrene eller foreløbige data. De seneste tilgængelige data er anvendt for kolonne 1 og 2. Da de seneste data er ufuldstændige, er resten af tabellen baseret på de økonomiske udsigter for efteråret 2000 fra Kommissionens tjenestegrene, og facit for kolonne 3-9 svarer muligvis ikke til kolonne 2.

Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Tabel 3: **Prognoser for offentlige overskud(+)/underskud(-)**
(% af GDP)

Dato ¹⁾		1999	2000 ²⁾	2001 ²⁾	2002	2003	2004
Stabilitetsprogrammer							
B	SP 12/-99	-1,1	-1,0	-0,5	0,0	0,2	
	UD 12/-00	-0,7	-0,1	0,2	0,3	0,5	0,6 ³⁾
D	SP 12/-99 ⁶⁾	-1,2	-1	-1½	-1	-½	
	UD 10/-00	-1,4	1½(-1)	-1½	-1	-½	0
EL	CP 12/-99	-1,5	-1,2	-0,2	0,2		
	SP 12/-00	-1,8	-0,8	0,5	1,5	2,0	2,0
E	SP 01/-00	-1,3	-0,8	-0,4	0,1	0,2	
	UD 01/-01	-1,1	-0,3	0,0	0,2	0,3	0,3
F	SP 01/-00	-2,1	-1,7	-1,2 ⁷⁾	-0,7 ⁷⁾	-0,3 ⁷⁾	
	UD 12/-00	-1,8	-1,4	0,1(-1,0)	-0,6	-0,4	0,3(0,2) ⁸⁾
IRL	SP 12/-99 ⁹⁾	1,4	3,3	2,8	2,9	4,6	
	UD 12/-00	2,1	4,7	4,3	3,8		
I	SP 01/-00	-2,0	-1,5	-1,0	-0,6	-0,1	
	UD 12/-00	-1,9	-0,1(-1,3)	-0,8	-0,5	0,0	0,3
L	SP 02/-00	2,3	2,5	2,6	2,9	3,1	
	UD 12/-00	4,4	3,0	2,6	2,5	2,5	
NL	SP 11/-99	-0,6	-0,6	-1,3 ¹⁰⁾	-1,1 ¹⁰⁾		
	UD 09/-00	1,0	1,7(1,0)	0,7	0,6 ¹¹⁾	1,1 ¹¹⁾	1,9 ¹¹⁾
A	SP 03/-00	-2,0	-1,7	-1,5	-1,4	-1,3	
	UD 12/-00	-2,1	-1,4(-1,8)	-0,75	0,0	0,0	0,0
P	SP 02/-00	-2,0	-1,5	-1,1	-0,7	-0,3	0,0
	UD 01/-01	-2,0	-1,5(-1,9)	-1,1	-0,7	-0,3	0,0
FIN	SP 09/-99	3,1	4,7	4,2	4,6	4,7	
	UD 09/-00	1,9	4,5	4,7	4,4	4,5	4,9
Euro-zonen	SP -99	-1,4	-1,0	-1,0	-0,6	-0,3	
	UD -00	-1,3	0,3(-0,7)	-0,4(-0,6)	-0,3	0,1	0,4
Konvergensprogrammer							
DK	CP 12/-99	2,9	2,1	2,2	2,3	2,5	2,6 ⁴⁾
	UD 12/-00	2,8	2,7	2,8	2,6	2,6	2,7 ⁵⁾
S	CP 11/-99	1,7	2,1	2,0	2,0		
	UD 11/-00	1,9	3,4	3,5	2,0	2,0	
UK	CP 12/-99 ¹²⁾	0,3	0,2	0,2	-0,1	-0,4	-0,5
	UD 12/-00 ¹²⁾	1,8	1,1	0,6	-0,1	-0,9	-1,0 ¹³⁾
EU-15	C/SP -99	-0,9	-0,7	-0,7	-0,4	-0,1	
	UD -00	-0,6	0,6(-0,2)	0,0(-0,2)	-0,1	0,0	0,2

CP = konvergensprogram, SP = stabilitetsprogram, UD = korrigeret stabilitets-/konvergensprogram. 1) Dato, hvor medlemsstatens regering vedtog første og andet korrigerede stabilitets- eller konvergensprogram, eller vedtagelsesdato for nationalt budgetforslag (NB) for 2001. 2) Budgetbalancen i 2000 eller 2001 er i flere lande præget af indtægter fra salg af UMTS-licenser. Om nødvendigt og muligt er der vist to tal: i det første indgår indtægter fra UMTS-licenser, og i det andet licences (i parentes) er disse indtægter fraregnet. 3) Budgetoverskud på 0,7% af BNP prognosticeret for 2005. 4) Budgetoverskud på 2,8% af BNP prognosticeret for 2005. 5) Budgetoverskud på 2,9% af BNP prognosticeret for 2005. 6) Tillæg til korrigeret stabilitetsprogram af 1. februar 2000. 7) Budgetunderskud på 1,3% af BNP i 2001, 0,9% i 2002 og 0,5% af BNP i 2003 prognosticeret, såfremt internationale konjunkturer er mindre gunstige (årlig vækst i BNP på 2,5%). 8) Budgetunderskud på 0,5% af BNP i 2004 ifølge mere forsigtigt vækstscenario. 9) Fra og med 2000 er fraregnet tidlige pensionsindbetalinger og forbundne engangsomkostninger. 10) Forsigtigt scenario; mellemscenario forudser underskud på ¼% af BNP i 2001, ¼% i 2002; gunstigt scenario forudsæ underskud på ½% af BNP i 2001 og balance (0% af BNP) i 2002. 11) Gunstigt scenario, hvor marginen anvendes til afbetaling af gæld; i forsigtigt scenario, hvor marginen bruges til afbetaling af gæld, forudsæ overskud på 0,3% af BNP i 2002 og 2003 samt 0,6% i 2004. 12) Finansår. 13) Budgetunderskud på 1,1% af BNP prognosticeret for 2005-06.

Kilde: Nationale stabilitets- og konvergensprogrammer og Kommissionens tjenestegrene.

Tabel 4: **Lønudvikling i 2000**
(Årlig ændring i procent)

	Nominal kompensa- tion pr. ansat	Realløn ¹⁾	Produk- tivitet	NULC ²⁾	RULC ³⁾
B	3,2	2,7	2,6	0,6	0,1
D	1,2	1,6	1,5	-0,3	0,0
E	3,4	0,1	1,0	2,4	-0,9
F	1,5	0,7	1,3	0,2	-0,6
IRL	7,7	3,2	5,2	2,4	-1,9
I	2,6	0,7	1,5	1,0	-0,8
L	5,0	3,3	2,2	2,8	1,1
NL	4,2	1,9	1,6	2,6	0,3
A	2,1	1,3	2,6	-0,5	-1,2
P	5,4	3,6	1,5	3,9	2,1
FIN	4,1	0,9	2,8	1,2	-1,9
Eurozone	2,3	1,1	1,6	0,7	-0,5
DK	4,2	1,3	1,7	2,4	-0,4
EL	4,6	2,2	2,9	1,6	-0,6
S	4,0	2,7	2,0	1,9	0,7
UK	4,1	1,7	2,2	1,9	-0,4
EU-15	2,7	1,3	1,7	1,0	-0,4

1) Nominal kompensation justeret med BNP-deflator.

2) Nominale enhedslønomkostninger.

3) Reale enhedslønomkostninger.

Kilde: Kommissionens tjenestegrene.